Ը ՏԱՐԻ 2107 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 16 ԱՐԱՑ 4383–Հ. Տ. 23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1891–Ն. Տ. 4 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1891–ՀԻՃՐ. 24 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1308 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳԻՐ ՍԻ ԻՆՉ ԴՐԱՄ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]	160
[illegible]	80
[illegible]	40
[illegible]	200
[illegible]	100
[illegible]	56
[illegible]	28

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՆԵՐՔԻՆ ԽՆԴԻՐՔ ԱՒՍՏՐԻՈՅ

Եթէ Ֆրանսա Պ. Սարտուի նոր թատերախաղուն արգելման խնդրով կը զբաղի, եթէ Իտալիա Պ. Քրիսփիի անկման խնդրով կը յուզուի, եթէ Սպանիոյ մէջ խորհրդարանական նոր ընտրութիւնք ուրիշ ամէն մտահոգութիւն պահ մը մոռացման կու տան, և եթէ Գերմանիոյ մէջ Վալտէրզէ կոմսի հրաժարեցուցմամբ Վիլհէլմ կայսր վերստին կը զարմացնէ իւր հպատակները, Աւստրիա ոչ նուազ յուզեալ և մտահոգ շրջան մը կ'անցունէ, Երեսփ. ժողովոյն լուծման պատճառաւ, որ ամենեւին չէր սպասուեր։ Նոյն իսկ Երեսփ. ժողովոյ ծերունազարդ ատենապետը բանէ մը տեղեկութիւն չունէր երբ տեսաւ կայսերական հրամանագիրն որ Երեսփոխանական նոր ժողովոյ մը կազմութեան հրաման կու տար։

* * *

Արդ. Երեսփ. ժողովոյն մէջ Թաաֆֆէ կոմսի նախարարութեան գործը շատ դժուարացած էր։ Իւր կուսակիցք էին սլաւ և իտալական փոքրամասնութեանց ներկայացուցիչք, Լեհք, Չեհք, Սլաւոնք, Իտալացիք (Թիրոլի գաւառին,) Ռութէնք, ևն, նաև գերմանացի կղերամիտ կամ կաթոլիկ խմբակը, մինչ իւր ընդդիմադիրք էին գերման և հրեայ ազատամիտ խմբակք։ Բայց Չեհք ծեր և երիտասարդ երկու կուսակցութեանց բաժանեալ են, և Չեհք և Գերմանք դէմ առ դէմ երկու բանակներ կը ձեւացնեն։ Ռութէնք և Լեհք ևս գժտեալ են։ Իտալացիք և Գերմանք, ի Թիրոլ, ընդ ակամբ կը նային իրարու, և այս ամէն ներքին վէճք և խնդիրք, նախարարութեան դիրքը տկարացնելով, անհրաժեշտ ըրին կա՛մ նախարարութեան փոփոխում, և կամ նոր մեծամասնութեան մը կազմութիւն նորընտիր ժողովոյ մը մէջ։

* * *

Հոգեր չեն պակսիր Թաաֆֆէ կոմսին։ Իւր մօտն իսկ, ի Վիեննա, և Վիեննայի գաւառին մէջ (որուն Ստորին Աւստրիա անունը կը տրուի պաշտօնապէս), կ'աճի կը զօրանայ հակահրեական շարժումն և դայթակղական դէպքեր կը յարուցանէ։ Աւստրիոյ հակահրէականք ժողովրդեան բարեկամ կը ձեւանան և հրեայ դրամատէրց և վաճառականաց ուխտեալ հակառակորդ։ Կը հարուածեն հրեայ դրամատէրց մեծամեծ ձեռնարկութիւններն, և ժողովրդեան ծուծը քամող ամէն շահադիտութեանց մէջ հրէական մաս կը տեսնեն։ Հետաքրքրաշարժ բանն այն է սակայն որ այս հակահրէական և ինքնակոչ ժողովրդական կուսակցութեան պետը, Պ. Լիւկըր, այս օրերս մեծահռչակ դատաստանի մը մէջ խայտառակեցաւ, ապացուցուելով թէ կեղեքում, խարդախութիւն և վաշխառութիւն գործեր է։

* * *

Ի Թիրոլ, երկու տարբեր պայքարներ կը մղուին։ Այս գաւառի լեռնոտ և գերմանաբնակ մասին մէջ կաթոլիկ կղերամիտ կուսակցութիւնը զօրաւոր է, և բողոք կը բառնայ դպրոցական օրինաց դէմ, որք աշխարհականացման սկզբունքին վրայ հիմնեալ են, և նախակրթարանները կաթոլիկ կղերին ձեռքէն առնլով, աշխարհական ուսուցիչներու յանձնած են։ Նոյն գաւառի հարաւային (Իտալիոյ սահմանակից) կողմն, ի Թրենթինօ, աւստրեան հպատակ Իտալացիք կը պահանջեն որ իրենց իտալաբնակ գաւառ ուրոյն գաւառային ժողով և վարչութիւն ունենայ։ Աւելի ծայրայեղք Իտալիոյ հետ միացում կը խնդրեն։ Թիրոլի նահանգային ժողովոյն մէջ այս խնդրոյ մերժմամբ, իտալական հատուածին զայրոյթն աւելի սաստկացաւ վերջին օրերս։

* * *

Ի Կալիչիա, Լեհաց և Ռութենաց դարաւոր պայքարն անակնկալ երեւոյթ մը առաւ։ Յայտնի է թէ Լեհք երբ թագաւորութիւն ունէին կ'իշխէին այնպիսի գաւառներու վրայ որոց բնակիչք ո՛չ միայն Լեհ էին այլ և Փոքր-Ռուս, ռուսական մեծ գերդաստանէն մէկ ճիւղ, որոյ լեզուն խիստ քիչ կը տարբերի ռուսերէնէն, բայց ինքնուրոյն գրականութիւն, աւանդութիւններ և ժողովրդային ուրոյն կեանք մ'ունի։ Թէև Լեհաց իշխանութիւնն ի վաղուց փճացած է, բայց աւստրեան բաժնին մէջ, ի Կալիչիա, Լեհք սահմանադրական տիրող դրութենէն նպաստաւորուելով, իրենց ռուս հայրենակցաց վրայ հին լուծն զգալի կ'ընէին։ Լեհաց մէջ բնակող այս Ռուսեր Ռութէն կը կոչուին։ Ռութէն լատիներէն Ռուս կը նշանակէ, բայց սովորաբար այս Փոքր Ռուսաց կը տրուի։ Վիեննայի դահլիճը չէր կրնար վիրաւորել լեհ կուսակցութիւնն, որ իւր նախարարական կուսակցութեան կարևոր և հաւատարմագոյն մէկ հատուածը կը կազմէ։ Նախարարութիւնը լեհ տարրին երախտագիտութիւն յայտնեց, տարապարհակի չնչման առթիւ ի նպաստ Կալիչիոյ մեծաքանակ գումար մը քուէարկել տալով։ Բայց նաև Թաաֆֆէ կոմս չէր կրնար անտես ընել Ռութէններն, որք իբր 3½ Լեհաց մէջ գրեթէ 3 միլիոն են կամ քիչ պակաս, և եթէ դժգոհ մնային, կրնային փորձուիլ Փոքր-Ռուսիոյ իրենց ցեղակից, կրօնակից (օրթոտոքս) և լեզուակից եղբարց գիրկը նետուիլ, համասլաւեան կուսակցութիւնը զօրացնելով Աւստրիոյ մէջ իսկ։ Ուստի, Լեմպերկի մէջ, Վիեննայի դահլճին խորհրդով, իրաւախոհութեան ծրագիր մը յօրինեցաւ, որով յուսալի է հաշտեցնել այս երկու տարրեր, յօգուտ Կալիչիոյ և ի զօրութիւն Թաաֆֆէ կոմսին նախարարութեան։

* * *

Այս վարչութիւն Տէրութեան փոքր ազգութեանց շահերը կը պաշտպանէ, կը յարգէ անոնց ինքնօրինութիւնն, ամէն ազատութիւն կու տայ նոցա՝ ցեղային լեզուին աւանդման ու գործածման, զոր տեղային վարչութեանց մէջ իսկ կ'ընդունի աւելի կամ նուազ, դաստիարակութեան մասին ամէն տարրի կրօնային և կրթական ազատութիւնները կը յարգէ, և չընդունիր որ գերման առաւելակողմ տարրն ամենայն ինչ փորձէ գերմանացնել Հապսպուրկեան Տէրութեան մէջ, ինչպէս փորձեց ժամանակաւ Մէթէրնիխ, Պէօյսթի, Շմէրլինկի, Աւէրսբերկի օրով։ Բայց որպէս զի նախարարութեան այս ինքնօրինական կամ ազգութենական աշխարհավարութիւն յաջողի, հարկ ի վերայ կար բոլոր մանր մունր ազգութիւնները միաբան, միասիրտ, միաձայն պահել իբրեւ զօրավիգ Թաաֆֆէ կոմսի վարչութեան։

* * *

Բայց մինչ ի Կալիչիա իրաւախոհութեան մը գոյացման կը հետամտի, Թաաֆէ կոմս քաջ գիտէ թէ իրաւախոհութեան փորձերէն միշտ խաղաղութիւն չի ծնիր։ Պոհեմիոյ դէպքերն ապացոյց են սա տարօրինակ իրողութեան թէ յանկարծ պայքարք կը ծագին երբեմն իրաւախոհութեան փորձերէն։

Կը յիշուի թէ ի Պոհեմիա չեհ և գերման տարրոց բուռն երկպառակութեան վերջ տալու համար գերման և ծեր-չեհ կուսակցութեան պետերէն յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որ յետ երկար վիճաբանութեանց, վեց ծրագրեր յօրինեց, զորս եթէ Պոհեմիոյ Երեսփ. ժողովը քուէարկէր, հաշտութիւնը կատարեալ էր։ Թաաֆֆէ կոմս այս յանձնաժողովոյ կազմութեան պահուն մեծ կարեւորութիւն չտուաւ երիտասարդ-չեհ կուսակցութեան, յորմէ ներկայացուցիչ չկար հաշտարար մարմնոյն մէջ։ Պոհեմիոյ ընտրական շրջանակաց մէջ, ինչպէս և նահանգային ժողովոյն մէջ, երիտասարդ-չեհք այն իրաւախոհութեան դէմ ելան, և ամիսներէ ի վեր նահանգային ժողովն հազիւ թէ յաջողեցաւ վեց ծրագրերէն երկու նուազ կարեւորները քուէարկել, որոց մին Պոհեմիոյ կրթական խորհրդոյն կը վերաբերի, և միւսը նահանգին երկրագործական խորհուրդը կը կազմակերպէ։ Մինչեւ որ այս երկու ծրագիրք քուէարկեցան, ծեր-չեհ կուսակցութեան հոգին ելաւ։ Իւր պետ Տքթ. Ռիկըր, զոր Ֆրանց Յովսէփ կայսր քանիցս իւր ներկայութեան կանչած և պատուած է, և որ միշտ Թաաֆֆէ կոմսին թև թիկունք եղած էր, այնքան յուսահատեցաւ որ քանիցս մտադրեց բոլորովին հրաժարիլ քաղաքական կեանքէ։ Որովհետեւ երիտասարդ-Չեհք ծերերուն դէմ ելան, պախարակեցին նոցա հաշտ ընթացքը գերմանական կուսակցութեան և նախարարութեան հանդէպ, ցեղային պահանջման վրայ ամէն ժամանակէ աւելի սաստկութեամբ պնդեցին, օրինակի համար խնդրեցին զի Ֆրանց Յովսէփ կայսր իբրեւ թագաւոր Պոհեմիոյ վերահաստատէ թագաւորութեան թագ կ'ապէ Փէշթայի մէջ, ևն։ Այս պահանջմամբ ընտրութեանց ձեռնարկեցին երիտասարդ Չեհք, և ամէնուն ալ յաղթանակ տարին ծեր չեհ կուսակցութեան վրայ, որ Աւստրիոյ մէջ Սահմանադրութեան հաստատուելէն ի վեր չեհ տարրին իրաւունքներն ամենայն ազգասիրութեամբ և հաւատարմութեամբ պաշտպանած էր, և այն տարրը բերած հասուցած իւր արդի քաղաքական կարևորութեան Հապսպուրկեան Տէրութեան մէջ։ Բայց ծերերուն բնական է տեղի տալ երիտասարդներուն։

* * *

Լուծելով Երեսփ. ժողովը, կոմս Թաաֆֆէ կը յուսայ նոր մեծամասնութիւն մը կազմել թէ՛ Գերմաններէ և թէ փոքրամասն ազգութիւններէ, ամէն տարրի չափաւոր մասն իւր կողմ շահելով։ Ըստ այսմ, իւր հիմնադիրը պարզեց Վիեննայի պաշտօնաթերթին մէջ, ապահովելով Աւստրեան Տէրութեան փոքր ազգութեանց իրաւունքներն և արտօնութիւններն, և ինքզինք ամէն ծայրայեղութեանց թշնամի հռչակելով։ Հաւանօրէն, Թաաֆֆէ կոմս իշխանութեան վրայ պիտի մնայ. զի Աւստրիոյ մէջ կա՛յսրն է որ նախարարութիւնը կը կազմէ, և նախարարութի՛ւնն է որ խորհրդարանական մեծամասնութիւն կը կազմակերպէ, և ո՛չ թէ խորհրդարանական մեծամասնութիւնն է որ նախարարութիւն կը կազմէ։ Հաւանական է նաև որ Թաաֆֆէ կոմս նախարարութիւնը զօրացնելու համար իւր լեհ և չեհ պաշտօնակիցներուն վրայ աւելցնէ նաև գերման նախարարներ։ Թէ Հապսպուրկեան Տէրութեան այլազան տարրերն հաշտեցնելու այս նոր փորձ պիտի յաջողի՞, ա՛յս է օրուան խնդիրն Աւստրիոյ մէջ։

* * *

ԱՆԿՈՒՄ Պ. ՔՐԻՍՓԻԻ

Պ. Քրիսփիի անկումը, զոր Կ. Պոլսոյ Հեռագրական Գործակալութիւնը բաւական շփոթ լեզուաւ մը ծանուց, հետեւեալ պարագայից մէջ տեղի ունեցած է։

Յունուար 19/31 առաւօտուն չափաւոր-ազատական կուսակցութենէն մի քանի երեսփոխանք որք աջակողմեան բաժնուած էին՝ Պ. Քրիսփիի մտադրելով ըսին թէ հաւանօրէն հաշտարար ոգւով պիտի քուէարկեն ալքօհոլի վրայ նոր տուրքին հաստատումը, բայց պայման կը դնեն որ 15 միլիոն ֆր.ի չափ խնայութիւնք լինին պատերազմական և ծովային նախարարութեանց ելմտացոյցներէն։ Պ. Քրիսփի ըսաւ թէ դժուար բան է այդ, բայց պիտի փորձէ։ Իրերն այս վիճակի մէջ մնացին, և նիստն սկսաւ։ Ալքօհոլի տուրքին վրայ ժողովը վիճաբանեցաւ, և կառավարական ծրագիրը, ելմտական նոր նախարար Պ. Կրիմալտիի այս ծրագիր, մեծամասնութիւն պիտի ստանար ըստ ամենայն հաւանականութեան, եթէ Պ. Քրիսփի յախուռն և կծու լեզուաւ չխօսէր՝ ժողովականաց մէկ մասին մէջ եղած հակառակութեան ցոյցէն զայրանալով։

Պ. Քրիսփի բեմ ելնելով, յանկուցական վստահութեան խնդիր յարոյց։ Յայտարարեց թէ Տէրութեան ելևմտից այժմ անհամեմատաբար լաւագոյն վիճակի մէջ են քան 1866էն մինչեւ 1874, երբ Աջակողմն (այժմեան ընդդիմադիր կուսակցութիւնն) հետեւեցաւ ո՛չ միայն յիմարական այլ և ստրկական քաղաքականութեան մը հանդէպ օտարաց (այսինքն հանդէպ Ֆրանսայի. զի այն շրջանին մէջ Իտալիա բարեկամ էր Ֆրանսայի հետ։)

* * *

Այս կծու խօսքեր, զորեղ շեշտով արտասանեալ, դժնդակ տպաւորութիւն մ'ըրին ժողովականաց վրայ։ Հանրային շինութեանց նախարար Պ. Ֆինալի, որ Մինկէթթիի աջակողմեան վերջին նախարարութեան անդամ գտնուած էր, չհանդուրժելով իւր նախարարապետին այս խօսքերուն, առաւ բարձ ծոցէն, բարեկամաց ազգային ծափահարութեանց մէջ տեղ։ Նոյն վարկեմին նախարարութեան անդամներէն Պ. Բօսելլի, որ այժմ գեր-ատենապետ է ժողովոյ, ծանր խօսքերով պատասխանեց առ Պ. Քրիսփի։ Պ. Պօնկի ևս հրաշունչ լեզուաւ սկսաւ խօսիլ ի լուր կեդրոնական կուսակցութեան անդամոց որք իրեն շուրջ համախմբուած էին։ Պ. Քրիսփիի խօսքերուն հակառակ տպաւորութիւնը տեսնելով, կը հրճուէին երկրագործ կուսակցութեան անդամք, հարաւային ընդդիմադիր երեսփոխանք և ծայրայեղ ձախակողմեանք կամ հակաստրեանք։ Ժողովոյ ատենապետ Պ. Պիանքերի անշարժ կը մնար աթոռին վրայ, աչքերը Պ. Քրիսփիի վրայ սեւեռած. կը յիշէր անշուշտ թէ ինքն ևս նշանաւոր անդամներէն մին էր եղած այն աջակողմին զոր այնքան անգթաբար կը վիրաւորէր Պ. Քրիսփի։

Երբ աղմուկը դադրեցաւ, Պ. Քրիսփի վերստին խօսք առաւ, և փորձեց իւր առջի խօսքերը մեղմել։ Բայց ի զուր։ Երեսփոխան Պ. Լուծծածթի, որ ալքօհոլի օրինագծին համար տեղեկագրի պաշտօնը կը վարէր, ելաւ ըսաւ. «Նախարարապետին խօսքերէն ետքն, որ իմ ամենէն աւելի նուիրական զգացումներս և յիշատակներս վիրաւորեցին չարաչար, այլ ևս չեմ կրնար հոս կենալ։» Այս տպաւորութեան ներքև ժողովը քուէարկութեան ձեռնարկեց։ Երկրագործ կուսակցութեան անդամք, և Լոմպարտիոյ, Վենետիկոյ և Փիէմոնթէի (այսինքն Ֆրանսայի բարեկամութիւնը դեռ ևս չմոռցող իտալական գաւառաց) նորընտիր երեսփոխանք աջակողմին հետ միացան, ի պարտութիւն մատնելով զՊ. Քրիսփի։

Պ. Նիքոթերա կամ Պ. Ծանարտէլլի պիտի յաջորդէ եղեր Պ. Քրիսփիի։

Ալքօհոլի վրայ նոր տուրքը պիտի սուղցնէր զանազան ոգելից ըմպելիք, զորս այնքան ախորժակով կը գործածէ իտալեան զուարթ ժողովուրդը։ Պ. Քրիսփի իւր ելմտացոյցի անյատակ կարասը լեցնելու համար ժողովրդային ըմպելիքին դպչելու անխոհեմութիւնն ունեցաւ։ Այս ալ իւր անկման գլխաւոր պատճառներէն մին եղաւ։

Ժամանակէ մ'ի վեր իւր դիկտատորական ընթացքով Պ. Քրիսփի ընդհանուր դժգոհութիւն պատճառած էր, և եթէ իւր տեղ աւելի հաշտարար, աւելի մեղմ նախարարապետ մը գտնուէր, անշուշտ կրնար անցունել այս վտանգալի նիստը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիլհէլմ կայսեր առաջին երեք զաւակներն հիւանդ են։ Սառոյցի վրայ չմշկելով պաղ առած են, և դիֆթէրէ կը նեղուին, գահաժառանգ մանուկն ալ՝ արտեւանաց բորբոքումէ։

—Ռումպէրթօ թագաւորին ներկայացուցիչ Ճենովայի դուքսը, Վիլհէլմ կայսեր կրտսերագոյն որդւոյն մկրտութեան ներկայ գտնուելէ ետքը, մեկնելու պահուն, կայսրն ըսաւ «Յըտեսութիւ՜ն ի Հռոմ»։ Ասկէ կը մակաբերուի թէ այս տարի ևս Վիլհէլմ կայսր պիտի ուղեւորի յԻտալիա։

—Յունաստանի մէջ նախարարապետի պաշտօնը դժնդակ է։ Աթէնքի դատարանին նորընտիր ընդհանուր ատենապետ Պ. Ալթսանախոսու Երեսփ. ժողովը գումարուելուն պէս պիտի պահանջէ դատի ենթարկել նախորդ վարչապետ Պ. Թրիքուփիս, «եղեռնական ինչ ինչ արարքներու պատճառաւ»։ Այս իրողութեանց համար, որոց պատասխանատուութիւնը Պ. Թրիքուփիսի կը վերաբերի եղեր, ընդհանուր դատախազը տեղեկութիւններ պահանջեր է զանազան իշխանութիւններէ։

—Պ. Կլատսթոնի մտադրեալ հրաժարման լուրը կը հերքեն ազատական լրագիրք։

—Սոֆիայի կառավարութիւնն արտաքսեր է չորս քաղաքացիներ որք ընդդիմադիր կը գտնուէին։ Ասոնց մէջ կայ եղեր հանրապետ մը, Մ. Ս.

—Կոմս Հէրպերթ Պիզմարքի հիւանդութիւնն որ զինք կը հարկադրէ տաք կլիմայի մը ներքեւ ապրիլ ժամանակ մը, ջղային հիւանդութիւն է։

—Տքթ. Լէյտմըն Պէռլինէր Քլինիշէ Վօխէնշրիֆթ բժշկական թերթին մէջ կը գրէ թէ Տքթ. Քոխի դեղով պատուաստեալ հիւծախտաւորաց արեան մէջ հիւծախտի մանրէներ գտած է ամէն անգամուն։ Իսկ չպատուաստուող հիւծախտաւորաց արիւնն այն մանրէներէն զերծ կը գտնուի։ Այս գիւտը կը հաստատէ Տքթ. Վիրխովի քննադատութեան հաստատութիւն, որ ըսած էր անցեալները թէ Քոխեան պատուաստն ախտաւոր նոր բոյներ կը կազմէ հիւանդաց ցայն վայր առողջ գտնուող կողմերը։

—Ֆլորենցայի առողջական վիճակին վրայ Վիքթօրիա Թագուհւոյն կատարել տուած բժշկական քննութիւնն

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

—Իմ համեստ կահկարասիքս կը դիտէք, ըսաւ կոմսուհին, տխուր ժպիտ մը ձեւացնելով. ոչ գեղեցիկ է, ոչ ճոխ։ Մարդ կրցածը կ'ընէ, սիրելիս. մարդ միշտ իր միջոցներուն համեմատ պէտք է որ կարգադրէ իր ծախքերը։ Այս սենեակն ունիմ միայն և ուրիշ մըն ալ նոյն մեծութեամբ զոր ննջասենեակ ըրած եմ։ Հիմա բնակարանները սուղ են. աղքատները դժուարաւ կրնան շնորհքով տեղ մը գտնել բնակելու։ Իմ խօսքս չեմ ըներ. իմ խուցս հաճելի է ինծի, հանգիստ եմ ևս Ուրիշներուն քով իմս պալատ մըն է։

Աղջկան աչքերը սեւեռած մնացած էին դաստիարակուհւոյն աչքերուն վրայ, որոնց մէջ արցունքներ կը լենային։

—Ի՞նչ կ'ընէիք հոս գրան զարկած ատենս։

—Ի՞նչ կ'ընէի... Ձեր վրայ կը մտածէի, սիրելիս։

—Եւ մտածած ատեննիդ, կուլայի՞ք։

—Ոչ, չէի լար։

Օսօռ գլուխը երերցուց։

—Կը տեսնեմ որ լացեր էք, ըսաւ. աչքերնիդ կարմիր են և դեռ արցունքով լեցուն։

—Ձեզ տեսնելու հաճոյքն է որ աչքս լեցուց. ուրախութեան արցունքներ են։ Ա՛հ, այսպէս երջանկութիւն մը չէի յուսար։

—Ձեր աշակերտուհին ապերախտ մը չէ։

—Օ՛հ գիտեմ, գիտեմ..., Բան մը չկայ ձեր սրտին մէջ որ ինծի անծանօթ ըլլայ։ Ձեր սի՛րտը, միթէ զայն ես չկազմեցի՞ այն լաւագոյն բաներով որք կան իմ սրտիս մէջ։ Ոչ, ոչ, պիտի երբեք չմոռնաք ձեր դաստիարակուհին, ձեր բարեկամուհին..., Այդ վախը չունիմ. այդ կողմէն հանգիստ եմ։ Այո, միշտ պիտի մտածէք իմ վրաս։ Բայց չեմ ուզեր ինքզինքս խաբել, զձեզ յաճախ տեսնելու երջանկութիւնը պիտի չունենամ. հաւանական է որ այլ ևս պիտի չգաք հոս։

—Ինչո՞ւ։

—Ինչո՞ւ։ Որովհետեւ հայրերնիդ պիտի արգիլէ։

Աղջիկը գլուխը ծռեց. կոմսուհին յարեց.

—Այսօր առանց անոր իմացնելո՞ւ եկաք։

—Այո։

—Գիտէի որ այդպէս է։ Ինչո՞ւ չըսիք անոր թէ այդ էր ձեր դիտաւորութիւնը։

—Ո՛չ պիտի ըսէր ինծի։

—Այո, պիտի արգիլէր ձեզ ընելու այս այցելութիւնն, որ զիս երջանիկ կը կացուցանէ։ Այն ատեն, որովհետեւ կ'ուզէիք անպատճառ տեսնել զիս, առանց ձեր հօր և ձեր մօր իմացնելու եկաք հոս. գիտէ՞ք, Օսօռ, թէ ի՛նչ ըրիք։ Օ՛հ, շատ անմեղութեամբ, առանց գիտնալու թէ գէշ էր ձեր ըրածը, մոռցաք այն մեծ վստահութիւնը զոր ձեր հայրն ունի ձեր վրայ, խաբեցի՛ք զայն։ Աստիկա, զաւակս, ուրիշ անգամ պիտի չընէ՛ք...։ Որչափ ալ մեծ ըլլայ այն ուրախութիւնը զոր կը զգամ զձեզ հոս տեսնելով, այս պզտիկ խուցին մէջ զձեզ ընդունելով, չեմ ուզեր որ ընեք այս բանն, որովհետեւ ձեր հոգւոյն մաքրութեան վրայ եղած արատ մը շատ սուղի կը նստի։ Օսօռ, անգամ մը որ սուտ խօսի մարդ և մէկը խաբէ, շուտով ստախօսութեան, խաբէութեան, նենգութեան կը վարժուի և կեղծաւոր կ'ըլլայ...։ Ոչ, ոչ, դուք ձեզ արժանի պիտի մնաք միշտ, պիտի պահէք ձեր սրտին և ձեր մտածմանց մաքրութիւնը. միշտ պիտի ըլլաք այն սիրելի աշակերտուհին որուն սովրեցուցի ատել ստախօսութիւնն, որուն զզուանք ներշնչեցի ամէն բանի համար որ կեղծ է, ամէն բանի համար որ տգեղ է։ Վաղը, սիրելիս, վաղը, երբ ձեր հայրը տեսնէք, ներում պիտի խնդրէք իրմէ առանց իր հրամանին հոս եկած ըլլալնուդ, առանց իրեն խորհուրդ հարցնելու այսպէս բան մը ըրած ըլլալնուդ համար։

Օսօռի աչքերն արցունքով սքօղուեցան։

—Օ՛հ, մայրի՛կ, մայրի՛կ, գոչեց անթարգման շեշտով մը։

Շփոթած, վշտագին, գլուխը կոմսուհւոյն կուրծքին կրթնցուց։

—Սիրելիս, զաւակս, աղջիկս, աղաղակեց մանկամարդ կինը խելացնոր, իր բազուկներով շրջանակ մը ձեւացնելով ծաղկատի աղջկան մարմնոյն շուրջը։

Յետոյ տենդի և ծայրայեղ յուզման արագ վայրկենի մը մէջ։

—Գիտե՞ս, ըսաւ բեկեալ ձայնով մը, և գորովագին սեղմելով զայն, կ'ուզէի այս վայրկենիս մեռնիլ։

Գլուխը վեր առաւ։

—Կ'ուզէիք մեռնիլ, ինչո՞ւ, ըսաւ։

Կոմսուհին ինքզինքը բռնեց նորէն։ Բռնազբօսիկ ժպիտ մը ձեւացնելով իր շրթանց վրայ պատասխանեց.

—Ուշադրութիւն մի ընէք, օրիորդ, ըսածս չէի գիտեր։

—Օ՛հ, օրիո՞րդ, պատասխանեց Օսօռ յանդիմանական շեշտով մը, հիմայ ալ օրիո՞րդ կը կոչէք զիս։ Գիտէք ինչո՞ւ մայրիկ կ'ըսեմ ձեզ, շարունակեց ձայնը փափկացնելով, որպէս զի դուք ալ «զաւա՛կս, աղջի՛կս» ըսէք ինծի... Աղջիկս, զաւակս, չեմ գիտեր ինչպէս կ'արտասանէք այս բառերն, բայց երբ այդպէս կը կոչէք զիս, կը զգամ որ անծանօթ զգացում մը կը թափանցէ յիս և քաղցրութեամբ կը գերազանցէ ամէն ինչ որ կարելի է երեւակայել։

—Աստուած իմ, կ'ըսէր մտքէն խեղճ մայրը խռոված, զօրութիւն տուր ինծի, ամէն փորձութեան դէմ ուժ տուր ինծի։

—Բայց կը հասկնամ, շարունակեց աղջիկը, ինծմէ գոհ չէք։ Այո, գէշ ըրի գալով զձեզ տեսնելու առանց հօրս իմացնելու։ Պիտի ըսեմ իրեն. անշուշտ գոհ պիտի չըլլայ, ինքն ալ պիտի կշտամբէ զիս, յետոյ զիս պիտի գրկէ և ամէն բան պիտի մոռցուի։ Բայց նախ, դո՛ւք, պիտի չներէ՞ք ինծի։

—Սիրելի զաւակս, հարկաւ պէտք է որ ներեմ ձեզ, քանի որ ինծի համար գործեցիք ձեր կենաց առաջին ստգտանելի գործը։ Բայց այս մասին ըսի ձեզ ինչ որ պարտքս էր ըսել, ատոր վրայ ա՛լ չխօսինք։ Ի՞նչպէս է Պ. Տըլօռմ։

—Աղէկ է հայրս։

—Այսօր գացի՞ք զինքը տեսնելու։

—Այո, հոս գալէ առաջ։

—Իմ խօսքս ըրի՞ք իրեն։

—Ոչ։ Գիտէք թէ ո՛րչափ բարի է, բայց տարօրինակ մարդ է... Ամէն օր եզականութիւններ կը նշմարեմ իր վրայ, զորս չեմ կրնար մեկնել։ Ինչո՞ւ ճանբեց զձեզ, երբ ես այնչափ գոհ էի, այնչափ երջանիկ էի ձեզմով։

—Պ. Տըլօռմ այնպէս մտածեր է որ այլ ևս հարկաւոր չեմ ձեզ։

Օսօռ գլուխն երերցուց։

—Ատկից ուրիշ բան մը ըլլալու է, պատասխանեց։ Ի՞նչ։ Ինքն իրենս կը հարցնեմ ի զուր։ Այս մասին տեղեկութիւն հարցուցի իրեն. բայց խոկոյն իր դէմքն այնպիսի երեւոյթ մը առաւ որ սոսկում զգացի։ Հիմայ, ալ չեմ համարձակիր ձեր վրայ խօսիլ իրեն, որովհետեւ կը վախնամ զինքը նեղացնելէ։ Ա՛հ, շատ դիւրին է զայն նեղացնել և առանց ուզելու ամենէն փոքր բանին համար։ Այսօր իսկ, այդպէս բան մը եղաւ նորէն։

—Ի՞նչպէս։

—Իր խուցը մտայ դուռը կամաց մը բանալով, ինչպէս կ'ընեմ միշտ, յանկարծ իր վրայ հասնելու համար։

—Ատո՞ր համար նեղացաւ։

—Ոչ։ Իր խուցը չէր, կիսաբաց դուռ մը տեսայ, որ աչքիս հանդիպած չէր երբեք, և մտայ սենեակ մը որուն գոյութիւնը չէի գիտեր։

—Ա՛հ։

—Հոն էր։

—Գիտէք իր սովորական բարի դէմքովն և իր գեղեցիկ նայուածքովն ընդունեցաւ զիս. նոյն իսկ թուեցաւ ինծի թէ ուրիշ օրերէ աւելի խանդաղատանքով գրկեց զիս։ Սենեակը կահաւորուած չէ, հայրս հոն կը դնէ այն պատկերները զորս երբեմն երբեմն կը գնէ, ինչպէս ինծի ըսաւ, երբ առիթը պատահի։ Պատէն կախուած տասնեւչորս տասնեւհինգ նկարներ կան. պատկերներ են, մարդոց և կանանց, որք այլ և այլ դարերու զգեստներ հագած են և որոնց ամենէն հինը Հենրիկոս Դ.ի ժամանակէն ըլլալու է։ Սկսայ դիտել մեծ հետաքրքրութեամբ այդ պատկերները։ Անոնցմէ վեցն արդէն տեսած էի Բօսըլիէնի մէջ. հաճոյք զգացի զանոնք վերստին տեսնելով։ Միւսները չէի տեսած, քանի որ հայրս Բօսըլիէնէն ելնելէս վերջը գներ է զանոնք։

(Շարունակելի)

դոհացուցիչ արդիւնք տուած լինելով, Ն. Վեհափառութիւն որոշեց Իտալիա ուղեւորիլ, մարտ ամսոյ մէջ։

— Լիւքսեմպուրկի նորահաստատ դուքսը մերժեց իւր անձնական գանձուն վրայ յաւելում մ'ընելու առաջարկն։ 200 հազար ֆր.ի գումար մը կը տրուի այժմ դքսին, և այս գումարին անբաւականութիւնն ամէն ոք կ'ընդունի։ Բայց ժողովրդեան վրայ նոր տուրք չդնելու համար, ինքն որոշեց պակասն իւր անձնական հասոյթներով գոցել։

—Սերպիոյ ներքին գործոց հրաժարեալ Պ. Ճնյայի տեղ, պետական խորհրդոյ անդամ Պ. Միլոսաւլեւիչ անուանեցաւ։ Նախարարութեան միւս անդամք կը մնան։

—Ռումպէրթօ Թագաւոր ի մէջ այլոց նաեւ Ռուտինի մարքիզն (Երեսփ. ժողովոյ դեր-ատենապետն) ի խորհրդակցութիւն կանչեց, նախարարական տագնապին առթիւ։

—Էյֆոլի վճռաբեկութեան խնդրագիրը մերժուած լինելով, երէկ գլխատուեցաւ այս հռչակաւոր ոճրագործ։ Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ «քաջապէս մեռաւ»։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը լսենք թէ Ազն. Տօքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի հրաժարական ղրկած է առ Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրն թէ՛ ազգային երեսփոխանութենէ և թէ՛ Ուսումնական Խորհրդոյ ատենապետութենէ ու անդամակցութենէ։

Մաքրիգիւղի Թաղական խորհրդոյ անդամներէ հինգն հրաժարած և ամբողջ գործը դիւանին վրայ մնացած ըլլալով, Քաղաքական ժողովն իւր վերջին նստին մէջ չէ ընդունած այդ հրաժարականներն և որոշած է յանձնարարել տեղւոյն քարոզիչ Արժ. Իգնատիոս վարդապետ Շիշեճեանի որ հրաժարեալ անդամները կոչելով, հաղորդէ Ժողովոյ որոշումն և հրաւիրէ զանոնք վերստանձնել իրենց պաշտօնը։

Գատը գիւղի Արամեան երկսեռ վարժարանին ի նպաստ ամեն տարի կազմակերպեալ ընտանեկան պարահանդէսն որ գիւղական պարահանդէսներու առաջին կարգը գրաւած է միշտ, ո՛չ միայն իւր չքեղութեամբ այլ իւր համախմբած ընտրեալ բազմութեան պատճառաւ, այս տարի եւս տեղի պիտի ունենայ փետրուար 23ի գիշերը, Գատը գիւղի ձմեռնային թատրոնին մէջ։

Սոյն պարահանդէսի հովանաւորութիւնն ստանձնած է Ազնուաշուք Սարգիս էֆէնտի Կիւլպէնկեան և գիւղին պատուաւոր ազգայիններէն կարգադիր Մասնախումբ մը կազմուած է անոր կարգադրութեանց հսկելու համար։

Մանրամասնութիւնք յառաջիկայիւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Մուսուլի կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Մուսա Քեազիմ էֆէնտի, նախկին շրջանաւարտ Իրաւագիտական վարժարանին։

Նոյն նահանգին ախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Ճէմիլ էֆէնտի, նախագահ պատժական դատարանին Բաղէշի։

Դըրշէհրի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Շէվքէդ էֆէնտի, առաջին քարտուղար վերաքննիչ ատենին Էնկիւրիի։

Բաղէշի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Օսման Զէքի էֆէնտի, նախկին շրջանաւարտ Իրաւագիտական վարժարանին։

Լիւլէ Պուրկազի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Զիհա պէյ, ընդհանուր դատախազի օգնական նախնական դատարանին Դըրշէհրի։

Այտընի Պայընտըր գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հաֆըզ Մէհմէտ Րիզա էֆէնտի, նախկին շրջանաւարտ Մուլքիյէ վարժարանին։

Գոսովայի Տիրանիցէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Իսմայիլ Հագգը էֆէնտի, նախկին գայմագամ Բիվէի։

Եաննեայի Քոլոնիչ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Իսմայիլ Հագգը էֆէնտի, գայմագամ Թիմուրիցայի։

Նոյն նահանգին Թիմուրիցա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ֆազլը էֆէնտի, գայմագամ Քոլոնիչի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին տնօրէն Թէվֆիգ պէյի և նոյն նախարարութեան մասնագիտաց դիւանին առաջին քարտուղար Հայտար պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ նոյն նախարարութեան խճուղեաց և կամուրջներու վարչութեան առաջին քարտուղար Սալիհ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Սուրիական Տրիպոլսոյ հեռագրական տնօրէն Թէվֆիգ էֆէնտիի, Պէնկազիի Իտարէի ժողովոյ առաջին քարտուղար Մէհմէտ Նէճաթի էֆէնտիի և Ատանայի կեդրոնական քաղաքային բժիշկ Տէրվիշ էֆէնտիի։

Գնդապետութեան աստիճան տրուեցաւ Օսմանիյէ զրահաւորին հրամանատար դեր-գնդապետ Հասան պէյի։

Դեր-գնդապետի աստիճան՝ Երէյլիի հանքերու յանձնաժողովին նախագահ հազարապետ Հիւսէյին պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Փարիզու օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար Ալի Ֆէրուխ պէյի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի հրամաններն ստանալով Բ. Դուռը դարձաւ։

ԴԵՐ-ԾՈՎԱԿԱԼ ՏԻՒԲԷՈՒ

Միջերկրականի ֆրանսական նաւատորմին հրամանատար Տիւբէաւ դեր-ծովակալն, որ անցեալները մայրաքաղաք գալով հիւր եղած էր Վեհ. Սուլթանին, ճոխ ալպոմ մը ղրկած է Ն. Վեհափառութեան։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Քաղաքապետ Րըզվան պէյ երէկ ներկայ գտնուեցաւ Քաղաքապետութեան ժողովոյ նստին և մասնակցեցաւ այն խորհրդակցութեանց, որք կատարուեցան Քաղաքապետութեան ելմտացոյցը կանոնաւորելու համար։ Ն. Վըսեմութիւն կեդրոնարի տրոց ուղղակի Քաղաքապետութեան կողմէ գանձելու համար կատարուած խորհրդակցութեանց եւս մասնակցեցաւ։

Կըսուի թէ Քաղաքապետութեան ժողովը, նկատելով որ կեդրոնարի տըրոց գանձման մասնաւոր վարձակալաց տրուելէն ի վեր արհեստաւորաց կողմէ եղած բողոքները շատցած են, մըտադիր եղեր է որ այդ տուրքն ուղղակի Քաղաքապետութեան կողմէ գանձուի։

ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ

Տպագրական Տեսչութիւնն այս առուր Թուրք լրագրաց միջոցաւ կը ծանուցանէ թէ Տիարպէքիրէն, Սեբաստիայէն, Էնկիւրիէն, Քարբերդէն եւ Տրապիզոնէն 21 յունուար թուականաւ եկած հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ եւս կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Այս առուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ պաշտօնական ծանուցումը։

Թէեւ զրոյց մը կը շրջի թէ կայս. գանձուն մինչեւ 1304 տարին ունեցած պահանջներուն փոխարէն իբրեւ թէ Թասֆիյէի արժէթուղթք պիտի ընդունուին, սակայն ըստ մասնաւոր որոշման՝ այդ արժէթուղթք մինչեւ 1299 տարւոյ վերջն և անկից առաջ եղած տարիներու պահանջմանց փոխարէն պիտի ընդունուին և 1299 տարիէն յետոյ եղած տարիներու հետ բնաւ առնչութիւն չունին։ Հետեւաբար կը ծանուցուի թէ այդ զրոյց անհիմն է։

ՓԱՍՏԱԲԱՆՔ

Կըսուի թէ ձեռնհաս իշխանութիւնը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ ըստ առաջնոյն վերահաստատելու համար այն դրութիւնն, որուն համաձայն վկայական ունեցող անձինք միայն կրնան փաստաբանութիւն ընել։ Այս խորհրդակցութեանց տեղի տուած է արդէն անձանց ոմանց այն ընթացքն, որով առանց օրէնք և այլն գիտնալու իբրեւ փաստաբան կը գործեն և այսպէս կը վնասեն իրենց փոխանորդեալներուն։

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ-ՍԷԼԱՆԻԿԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ յանձնաժողով մը կազմուի՝ Տէտէ Աղաճէն ի Սէլանիկ շինուելիք երկաթուղւոյ գծին համար նախապէս կատարուած բանակցութեանց արդիւնքը պարունակող գրութիւնները վերստին քննելու և արդիւնքն Իրեն մատուցանելու համար։

Արդ, այս յանձնաժողով, զոր կը կազմեն Ելմտական նախարար Վսեմ. Եակոբ փաշա, Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Վսեմ. Րաիֆ փաշա և կայս. աւագ թիկնապահ Վսեմ. Շաքիր փաշա, երէկ կայս. պալատան մէջ ի նիստ գումարեցաւ և հարկ եղած քննութիւններն կատարելով, իւր որոշումները պարունակող տեղեկագիր մը պատրաստեց և երէկ մատոյց Ն. Կ. Վեհափառութեան։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ ԵԳԻՊՏՈՍ

Մայրաքաղաքիս իտալական դեսպան Պառոն Պլան ու տիկին Պլան Պառոնուհին յունուար 14/26 ի առաւօտուն Աղեքսանդրիա ժամնելով, ընդունուեր են քաղաքին կառավարչի օգնական Ահմէտ Ֆէրիտ պէյի կողմէ, որ ողջուներ է զանոնք յանուն Խտիվին. իտալական հիւպատոսն եւս չդնեաւ գնացեր է բարի գալուստ մաղթելու։ Պ. և Տիկին Պլան նոյն օրը միջօրէի կառախումբով Գահիրէ ուղեւորեր են ուր արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Տիգրան փաշա ընդուներ է զանոնք ի դիմաց Խտիվին։ Նոյնպէս Գահիրէի իտալական գործակատարն եւ գաղթականութեան երեւելիք ընդ առաջ գնացեր են ի կայարան։

Դեսպանն ու դեսպանուհին Օթէլ-Քոնթինանթալ պանդոկն իջեւաներ են։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Առողջապահական վարչութիւնն հետեւեալ շրջաբերական հեռագիրն ուղղած է երեք քարանթինայի կայարանաց.

Առողջապահական Խորհուրդը որոշած է ջնջել հնգօրեայ քարանթինան և անոր տեղ հաստատել բժշկական այցելութիւն (բժիշկ գտնուող նաւահանգստաց մէջ) Անամուրէն մինչեւ Իսկէնտէրուն գտնուած նաւահանգիստներէն եկող նաւուց համար։ Քարանթինա սպասող նաւերը պիտի օգտին այս տնօրինութենէն։ Իսկ Իսկէնտէրունէն մինչեւ Պէյրութ գտնուած ծովեզերքէն եկող նաւուց համար հաստատեալ տասնօրեայ քարանթինան հինգ օրուան իջուցուած է։ Այս որոշմունք գործադրելի են այս օրէ սկսեալ։

Ընդհ. Տնօր.
ՏՈՔԹ. ՔՈԶԶՈՒՆԻ

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Մուտանիայէն ի Պրուսա շինուելիք երկաթուղին, որուն համար Պ. Նակէլմաքէրս մենաշնորհ կը խնդրէ, մէկ մետր երկայնութիւն ունեցող նեղ գծով պիտի շինուի։ Մենաշնորհի պայմանաժամը 99 տարի պիտի ըլլայ։ Մինչեւ վեց ամիս յատակաձեւերն ու քարտէսները պատրաստուելով, պիտի մատուցուին Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, որ քննելէ յետոյ մինչեւ երեք ամիս ընկերութեան պիտի վերադարձնէ զանս։ Մենաշնորհին տրուելէն մինչեւ 9 ամիս շինութեանց պիտի ձեռնարկուի և անկից յետոյ մինչեւ 21 ամիս ամբողջ գիծը շինուած պիտի ըլլայ։ Մենաշնորհի ֆէրմանը տրուած օրն արտօնատէրն կայս. կառավարութեան հրամանին պիտի յանձնէ 30,000 օսմանեան ոսկի և եթէ այդ գումարը նոյն օրը չվճարէ մենաշնորհը ջնջուած պիտի համարուի։

Մինչեւ Գոնիա շինուելիք գիծը լայն պիտի ըլլայ։ Մենաշնորհը 99 տարի պայմանաժամ պիտի ունենայ։ Այս գիծ երեք մասի բաժնուելով, առաջնոյն յատակաձեւն ու քարտէսները 1, երկրորդը $1\frac{1}{2}$ և երրորդինը 2 տարիէն շինուելով պիտի յանձնուին նոյն նախարարութեան, որ քննելէ յետոյ մինչեւ երեք ամիս ընկերութեան պիտի վերադարձնէ զանս։ Շինութիւնք մենաշնորհն տրուած թուականէն մինչեւ 16 ամիս պիտի սկսին և վեց տարիէն պիտի աւարտին։

* *

Պ. Նակէլմաքէրս այս օրերս, երկրորդ անգամ ըլլալով, ի Փարիզ և ի Պրիւքսէլ պիտի ուղեւորի, դրամատեարց խումբ մը կազմելու համար։

ՐԻՖԱԹ ՊԷՅԻ ԴԱՏԸ

Եղեռնագատ ատեանն, որ ժամանակէ մը ի վեր կ'զբաղէր Րիֆաթ պէյի ծանուցեալ դատովը, երէկ իւր վճիռն արձակեց։ Դատարանի ունկնդրաց սրահն հոծ բազմութիւն մը գրաւած էր։

Դատարանը նախ ոճրագործութեան որոշումը տուաւ և քիչ յետոյ իւր վճիռն արձակեց որուն համաձայն Սաաբէտտին, Մուսին և Սիւլէյման, ըստ տրամադրութեան Պատժական Օրինաց 174րդ յօդուածին, դատապարտուեցան տասն և հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան, իրենց բանտարկութեան թուականէն սկսեալ։

Նախագահն, ըստ որոշման դատարանին, ծանոյց թէ սպանելոյն ժառանգորդք եթէ անձնական իրաւանց դատ բանան, խնդիրը պիտի յանձնուի Շէրիի դատարանին։

ՕՌԻԱՆԴ-ՊԱՆՔ

Ծանուցուեցաւ արդէն թէ Պառոն մը Հիրշ իւր ունեցած Արեւ. երկաթուղեաց բաժնեթուղթերը վաճառելէն յետոյ, Բ. Դուռը խնդրած էր Զիւրիխի մէջ ի նորոյ կազմեալ դրամատունէն (Օռիանդ-Պանք) ընկերութեան կազմական կանոնադիրը։ Արդ, Օռիանդ-Պանքի տնօրինութիւնը Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան ղրկած է այդ թուղթերն։

Ցամաքային երկրաչափական վարժարանին Ե. եւ Զ. ամրաշէն կարգերու աշակերտք, կայս. հրամանի մը համաձայն նախընթաց օր Սիրքէճիի երկաթուղւոյ կայարանը գնացին և ընկերութեան կողմէ յատկացեալ պաշտօնէից հետ գծին վրայ գործնական փորձեր կատարեցին թէ երկաթուղեաց և թէ հեռագրական հաղորդակցութեանց մասին։

— Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութեան արուեստագէտ խորհրդական Էմիլ Լաքուան էֆէնտի միանգամայն Թուրքիոյ ելեկտրագէտ խորհրդական անուանած է։

—Նախընթաց օր ժամ 10ին Բ. Դրան պողոտային իջնող կառք մը, որ սրընթաց կ'արշաւէր, 12 տարեկան Եորկի անուն սիմիտճի մը կոխոտելով երկու դաստակները ճմլեց։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք ձերբակալեցին կառապանը։

—Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ, տեղեկանալով որ ի Կէտիկ Փաշա տան մը մէջ բնակող իսլամ և ոչ-իսլամ կառապանք և այլք այդ տան յատակը կը փորեն, անմիջապէս պաշտօնեայներ ղրկեց և ամէնքն ալ ձերբակալել տուաւ։ Կատարուած հարցաքննութիւններէն հասկցուեցաւ թէ այդ մարդիկ, մէկ քանի անձանց կողմէ խաբուելով, այդ ալերման գործողութիւնը կատարած էին պահուած գանձ մը գտնելու յոյսով։ Այդ խաբողներն եւս ձերբակալուեցան և հարկ եղած օրինական գործողութիւնք կատարուեցան։ Պեղման գործողութիւնն այնչափ յառաջ գացած էր որ եթէ քիչ մըն ալ չիմացուէր տունն ինքնիրեն պիտի փլչէր։

—Մաղնիսայի բանտին մէջ գտնուող մէկ քանի բանտարկեալք անցեալ օր թէեւ փախչեր են, սակայն տեղական կառավարութիւնն անմիջապէս ձերբակալեր է փախստականներն, որոց վեցը վիրաւորուեր են։

—Սկիւտարի ոստիկանաց ժողովին անդամ Հիւսամէտտին էֆէնտի նախընթաց գիշեր Կէօզթէբէի և Նէրտիպան քեօյի մէջտեղէն անցած պահուն Էրէնքէօյցի Մուսթաֆա անուն մարդ մը վրան յարձակելով, դաշոյնով մը ծանրապէս վիրաւորեց զնա և փախչելու ատեն ձերբակալուեցաւ։ Հիւսամէտտին էֆէնտի քիչ յետոյ մեռաւ իւր առած վէրքէն։

—Անցեալ իրիկուն Գում գափուի մօտ Թաղապետութեան Ա. շրջանակի կառապաններէն Օսման ձիու դիակ մը կը տանէր ծովը նետելու համար։ Հոն գտնուող Հիւսէյին անուն գաղթական մը և իւր ընկերն կուզեն այդ դիակը գնել։ Կառապանը հինգ ղրուշ կ'ուզէ, գաղթականք 60 փարա կուտան և այսպէս կռիւ մը ծագելով Հիւսէյին դաշոյնի հարուած մը կուտայ Օսմանին և կը փախչի, սակայն քիչ յետոյ կը ձերբակալուի։ Կառապան Օսման քիչ յետոյ մեռած է իւր առած վէրքէն։

—Քանի մը օրէ հետէ զրոյց կը շրջի թէ մայրաքաղաքիս գլխաւոր մէկ ընկերութեան պաշտօնէից ոմանք կարեւոր գումարներ իւրացուցած են։

—Զմիւռնիոյ լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ տեղւոյն բժիշկներէն Պ. Բասլթօֆի և Պ. Իսիկօթիի միջեւ անցեալ չորեքշաբթի առաւօտ ատրճանակով մենամարտ մը տեղի ունեցեր է Սէվտիքէօյի շրջակայքը, սակայն երկու կողմէ արձակեալ գնդակները վրիպեր են։

— Զմիւռնիոյ լրագրաց մէջ հետեւեալը կը կարդանք. անցեալ շաբթու տեղացած անձրեւներէն աղքատի մը տան պատերը կը փլչին. իւր բարեկամներէ մին կը յորդորէ, որ իւր ունեցած այգին ծախելով տունը նորոգէ։ Տան տէրը կը համակերպի ու այգին 30 ոսկւոյ կը ծախէ։ Բարեկամը դարձեալ կը խրատէ որ ապահովութեան համար այդ դրամը վրան չը կրէ և իւր բարձին տակ պահէ։ Տան տէրն շնորհակալութիւն յայտնելով կը համակերպի իւր բարերար բարեկամին։ Նոյն օրուան իրիկունը բարեկամն և կինը կը խորհրդակցին թէ ինչպէս կարելի էր այդ դրամը կորզել և վերջապէս կ'որոշեն որ որ կինը նոյն մարդուն զաւակն առնելով փախչի և մինչդեռ ծնողքն հալածեն զինքը, ամուսինը միւս կողմէ 30 ոսկին գողնայ։ Հետեւեալ օրը կը գործադրեն այս որոշումն և կինը տղան առնելով կը փախչի. ծնողքն զնա հալածելով կ'յաջողին տղան առնել և երբ կը վերադառնան կը տեսնեն թէ տան առաստաղը փլած էր։ Հետեւեալ օրը գործաւորներ բերել տալով մաքրել կուտան և փլատակաց տակէն կը գտնեն իրենց բարեկամին դիակը, երեսուն ոսկի ձեռքին մէջ սեղմած։

—Թէրսանէի գործարանին նկարչատան սպաներէ մին տեղակալ Մուսթաֆա Ճէմալէտտին էֆէնտի նոր ձեւով հրդեհի ջրհան մը շինած է որոյ իւրաքանչիւրն 13 ոսկւոյ և եթէ շատ ըլլայ մինչեւ 8 ոսկւոյ կը շինուի։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ այդ ջրհաններու փորձը կատարուելէ յետոյ Իրեն ներկայացուի։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք երէկ Բ. Դրան պողոտային վրայ կատղած շուն մը սպաննեցին։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Վաղը գիշեր արտաքոյ կարգի ներկայացում ի նպաստ Օր. Տէկօյօհի.
Ա. անգամ ներկայանալի
ԼԸ ՔԱՆԱՐ Ա ԹՐՈՒԱ ՊԷՔ
LE CANARD A TROIS BECS
Օրէրա պուֆ 3 արարուածով.
Գիները սովորական

* *

Յառաջիկայ երեքշաբթի գիշեր մեծ ցայգահանդէս։
GRANDE FETE DE NUIT
FESTIVAL ET BAL ARTISTIQUE

ՀԵՌԱԳԻՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 3.— Կայսրութեան Պանքան իւր զեղչի սակն իջուց $3\frac{1}{2}$ %ի։

—Կայսերական հրամանագիր մը փաղաքչական բանիւք կը մերժէ Վալտերզէ կոմսին խնդրած արձակուրդն, և Սպայակոյտի նախագահութիւնն անկէ առնլով, Թ. զօրաբանակին հրամանատար կը կարգէ։

—Կ. Պոլսոյ գերման դեսպանին անդրանիկ դուստր Օր. Մառի Էլիզապէթ Ֆոն Ռատովից ծանրապէս հիւանդ է ժանտատենդէ։

—Կայսրը Լեզչինսքի զօրավարին հրաժարականն ընդունելով Թ. զօրաբանակին հրամանատարութենէն, 60րդ հետեւակագնդին պետ կարգեց զնա։

* *

ՎԻԵՆՆԱ, 3. —Լրագիրք միահամուռ կ'ըսեն թէ Երրեակ Դաշնակցութիւնը վեհապետաց և ազգաց կամքին վրայ հաստատեալ է, և Պ. Քրիսփիի իշխանութենէն ետքն ալ կանգուն պիտի մնայ։

—Աւստրիոյ ելմտական նախարար Պ. Տունայեւսքի հրաժարեցաւ վատառողջութեան պատճառաւ։ Կայսրն այս առթիւ Ս. Ստեփաննոսի պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ անոր։ Յաջորդեց Տքթ. Շթայնպախ, դատական նախարարութեան մէջ դիւանապետ։

* *

ՓԱՐԻԶ, 3. —Պ. Ժիւլ Ֆէրրի նախագահ ընտրեցաւ Ծերակոյտի մաքսային յանձնաժողովոյն։ Լրագիրք տխրագուշակ խորհրդածութիւններ կ'ընեն այս ընտրութեան վրայ։

ՊԵՐՆ, 3.—Աւստրիա-Հունգարիա 1892 փետր. 3էն անդին դադարեալ հռչակեց իւր առեւտրական դաշնագիր ընդ Զուիցերիոյ։

ՊՐՈՒՍԷԼ, 3.— Թագաւորին թիկնապահ Զօրավար Վան տէր Սմիսէն նամակաւ մը կը պահանջէ չափաւոր մտօք վերաքննութիւնն Սահմանադրութեան։

—Նախարարաց խորհուրդն, ընդ նախագահութեամբ Թագաւորին, զբաղեցաւ Պելժիոյ արքայական գահուն ժառանգութեան օրէնքն ընդարձակելու խնդրով։

* *

ԼՈՆՏՈՆ, 3.—Պ. Փառնէլ, յԷննիս բանախօսելով, ըսաւ թէ ի մօտոյ պիտի իմացուի թէ իռլանտական խնդիրը լուծուած է այնպիսի կերպիւ որ հողային խնդիրը կարգադրելու և ոստիկանութիւնը վարելու իշխանութիւն ունենայ իռլանտական ազգային Խորհրդարանը։— Լրագիրք ոմանք կը հետեւցնեն թէ համաձայնութիւն գոյացեր է ընդ մէջ Պ. Կլատսթոնի և իռլանտական կուսակցութեան։

* *

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 3 — Նովոյէ Վրէմիա կ'ըսէ թէ Պ. Քրիսփիի անկման պատճառն իւր արտաքին աշխարհավարութիւնն եղաւ։

—Պաշտօնաթերթը կը հաւաստէ թէ Զարին երկրորդ որդի Կէորկիյ մեծ-դուքս տկարութեան պատճառաւ ընդհատած է իւր յԱրեւելս ճամբորդութիւն, և Աթէնքի ճամբով պիտի դառնայ Ռուսիա։

* *

ՀՌՈՄ, 3.—Թագաւորն այսօր խորհրդակցեցաւ դատական և կրօնական նախարար Պ. Ծանարտէլլիի հետ։ Որոշում չկայ դեռ։ Խօսք կայ Պ. Պ. Ռուտինիի և Սարաքքոյի անդամակցութեամբ նոր նախարարութեան մը կազմութեան։

[illegible]

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 23 Յունվ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	10[illegible]	
3 » Բարիզի »	22	5
Օսմանեան [illegible]		
Երէկ երեկոյ գոց. ([illegible])	20	31
Բերայի [illegible]	—	—
[illegible]	20	34
[illegible]	20	34 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	81	27
» » ժամ 5ին	—	—
[illegible]		
փոխառութիւն Ա. Սէրի	44	[illegible]
» Բ. »	21	7/16
» Գ. »	20	34
[illegible]		
[illegible]	5	16
[illegible]	9	15
[illegible]	6	30
[illegible]	4	32
[illegible]	505	
[illegible]	77	1/2
Բաժնեթուղթ Լավրիոնի	153	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	[illegible]	
20 ֆրանկնոց	87	0
Անգլիական ոսկի	1[illegible]0	2
Մարք (գերմանական ոսկի)	1[illegible]7	30
Իմբերիալ	89	30
[illegible]	[illegible]	10
Րուպլի թղթադրամ	7	85
Մէճ. արծաթ (պուտ)	1[illegible]8	20
Վէշլիք	102	20
Հինգնոց	1[illegible]2	20
Մէթալիք	1[illegible]0	30
Թասֆիյէ	26	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	8—9	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 3 փետրվար, ժամ 3 կէսը 20 [illegible]

Ֆրանսական ռանթ 3 %	95	32 1/2
» » 4 1/2 %	105	
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	19	27 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	76	75
» Քէժիի բաժնեթուղթք	333	75
Պանք Օթօման	621	25
Գրէտի Լիոնէ	827	50
Իտալական Ռանթ 5 %	93	05
Հելլենական 5 %	463	
Փրիօրիթէ Թիւրք (1890)	415	
Եգիպտական միացեալ	493	75
Պանք տը Բարի	833	75
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	457	50
Սուէզի ջրանցք	—	
Սպանիական արտաքին	—	
Րիօ Թինթօ	577	50

[illegible]	670	
Չեք Լոնտրայի վրայ	25	21 1/2

Լոնտոն, 3 փետր. ժամ 6 վայր — երեկոյ

Անգլ. քոնսօլիտէ	97	[illegible]/16
Թուրք. [illegible] Սէրի	18	15/16
» » [illegible]	44	3/4
» » [illegible]	24	7/16
» [illegible]	19	
Փոխառութիւն 1877	102	1/4
Պանք Օթոման	14	3/4
Եգիպտական միացեալ ([illegible])	98	1/16
» [illegible] 1890	94	5/8
Րիօ Թինթօ	22	7/8
Օսմանեան [illegible]	101	
Հելլենական 5 %	90	1/8
Մոնօպոլ »	72	1/2
[illegible] 1883	99	
Փոխանակութիւն Բերլինի վրայ	382	

Վիեննա, 3 փետր. ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	36	25
» Քէժիի բաժնեթուղթք	117	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	114	50
» Փարիզի »	45	30

Պերլին, 3 փետր. ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	32 1/2
» Փարիզի »	80	35
Րուպլի թղթադրամ	236	25
Օսմանեան երկաթուղի	78	90
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18	90

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 3 փետր. ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95	35
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	19	30
Օսմանեան երկաթուղի	77	
Օսմ. Բէժի	335	
Փրիօրիթէ Թիւրք	415	62 1/2
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	—	—
Պանք Օթոման	622	50
Րիօ Թինթօ	580	

ՍԳԱՒՈՐ ԱՍՊԵՏՆ

Վսեմ. Ջուանդ Ասպետն, որ այս պահուս Բարիզ կը գտնուի, իւր հանգուցեալ տիկնոջ մահուան առաջին տարեդարձին առթիւ չքեղ պսակ մը ղրկած է իւր մտերիմ մէկ բարեկամին, ի Կ. Պոլիս, խնդրելով որ տիկին Նեկտար Ջուանդ Ասպետուհւոյ գերեզմանին վրայ դրուի այն։ Այս առթիւ, Ջուանդ Ասպետն իւր յիշեալ բարեկամին ուղղած է սրտայոյզ նամակ մը զոր կը հրատարակենք ի ստորեւ.

ԲԱՐԻԶ, 21 Յունուար 1891

Ազնիւ բարեկամ,

Ի չարս բազմաթիւ անձնաւորութեանց որ դառնագէտ վշտացս ժամանակ պաշարեցին զիս կարեկցաբար, ջերմագոյներէն մին դուք էիք։ Կը յիշեմ թէ՛ յառանձնութեան և թէ՛ հրապարակական գրուածովք՝ այն օրերը հրատարակել տուած արտայայտութիւններն՝ արդիւնք ձերդ մտերիմ համակրանաց և ի սրտէ երախտապարտ եմ։

Այս հանգամս, իբրեւ այս յիշատակն է որ այժմ ինձ համարձակել կուտայ միւսանգամ ձեր բարեյօժար պատրաստականութեան դիմել, ինձ համար նուիրական պարագայիս մէջ։ Աւա՛ղ, բարեկամ, ահա տարին բոլորեցաւ քանի որ անձկայրեաց Սիրելիս վերջին համբոյրը տուած է ինձ։ Օրերը ալիքներու նման զիմեանս մղելով, ահա եկաւ հասաւ չարաղէտ այն օրը, մահաբեր այն կոհակը որ զինքը խորասուզեց, ինձմէ կորզեց և տարաւ անդարձ։ Օ՛ր օրհասական, չարաբաստի՛կ տարեդարձ, որ սրտիս երաշխէպը առաւել դառնագին կ'զգեցնէ։ Ամենօրեայ և համբերատար սովորական մխտաձոս արտասուաց հետ, այդ օրհասական տարեդարձի առթիւ փութամ ճեպընթաց շոգեկառքով ծաղկեայ պսակ մը խրկել, զոր խնդրեմ մաքրէն հանել և նոյնը հին տամար յունուար 31ին սիրելւոյս դամբարանին մէջ զետեղել տալ ի ձօն և ի յիշատակ բացակայ անմխիթար ամուսնոյս։ Ամենամեծ և քան զայս առաւել իսկական բարիք մ' անհնար է ձեզ ինձ ընել։

Ես նոյն պահուն հոգեհանգստեան տխուր արարողութիւնը կատարել պիտի տամ աստ ի մատրան, և որչափ որ մինչեւ ցայժմ, եթէ՛ հետիոտս և եթէ՛ կառքով մանուածապատ երկայն շրջաններ ընելով խորշած եմ Իէնա ծառուղիէն անցնիլ, այն օրը, յաւարտ պաշտօնի՝ սրտապինդ պիտի երթամ յուխտ այն փողոցը, մտնեմ այն տունը, ողբալու և լալու այն սենեկին մէջ ուր սիրելիս գրկացս մէջ իր վերջին շունչը աւանդեց։ Անմխիթար սրտի, անեղծ սիրոյ պարտիք և արդասիք են այս ցոյցք առ այն որ համահաւասար գուրգուրանօք սիրած էր զիս, և զոր ո՛չ ժամանակն և ո՛չ անդադար տեղափոխութիւններս կարողացան դէթ սակաւիկ ինչ ամոքել։

Եւ յիրաւի թափառական բոլոր շրջագայութեանցս մէջ, իւր սէրն յարատեւ աշխարհէ յաշխարհ տարած եմ հետս ի սիրտ։ Այն տեղերը զորս ի միասին տեսած էինք, իւր քաղցր յիշատակը կը զարթուցանէին ինձ ի յուշ. իսկ այն երկիրները զոր չէր տեսած, տխրաբարբառ կը հառաչէի թէ, ինչո՞ւ զայնս եւս իրեն չի ցուցուցի։

Հարցնէք ինձ թերեւս դժկամակ, մինչեւ ցե՞րբ այդ թախծութիւն, առ ինչ՞ այդքան չափազանցութիւն, որ Նախախնամութեան անբանադատ կամաց հակառակընդդէմ և անձինս իսկ առողջութեան վնասաբեր է միանգամայն։ Իրաւունք ունիք. զայդ ես եւս կը ճանչնամ, և սակայն անզօր եղան մինչեւ ցայժմ իմ ջանք համակերպիլ։

Այդ նպատակաւ էր որ, Վալաքիոյ, Մոլտաւիոյ և Պուքովինայի քաղա-

քայ մէջ ի սփիւռս հաստատուած իմ արենակից ազգականացս եւ ի յայց մխիթարութեան յուսով, այլ ի զո՛ւր։ Յուսախաբ մեկնեցայ նաեւ Հանկըէն, ուր Գարբաթեան լերանց և առանձնութեան մէջ սփոփանք գտնել կ'ակընկալէի, և ուր սակայն ազգականացըս արտասուքն եւս քան զեւս զիս յուզեցին։ Նախահարցս գամբարանի վրայ ի Սուչաւա հոգեւորական պարտականութիւններս կատարելէն ետքը ջերմով խոշտանգեալ քանի մը օր մընացի յանկողին Թոկոժեչտի գիւղը՝ նորապսակ սիրանոյշ ազգականիս տունը, համբուրեցի իւր նորածին դստրիկը, զոր ի սէր և ի յիշատակ ողբացեալ սիրելւոյս, Նեկտար անուանած էին, թէեւ այդ անունը անսովոր էր այն կողմերը։ Ի Վիէննա գրկեցի տարաբախտ հօրեղբօրորդիս, Ստեփան Ջունդը որ մահն այժմ կ'ողբամ։ Այո՛, անագորոյն մահը ինչամսեայ ժամանակամիջոցի մէջ, այս վերջերորդ Ջունդն էր որ անողոք հնձեց մեր գերդաստանէն։

Այսպէս յուսաբեկ եւ սրտակտուր դիմեցի եկայ Իմս, բժշկարար ջերմուկներուն՝ խախտեալ առողջութիւնս կազդուրելու և անտառախիտ լերանցը մէջ մտաց ցրումն գտնելու համար։ Ամիս մը մնացի անդ տխրամած, Վիէննացի գերմանիկ բարեկամի մը հետ միայն տեսակցելով։ Սովորական դարմաններն ընելէն ետքը, ամէն օր ելեքտրական թելաձիգ կառքով Մալպէրկ լեռը կ'ելլէի, ըստ խորհրդոյ բժշկի, զուտ անօսր օդ ծծելու, իսկ ըստ իս, ծառախիտ անտառին և բարձրադիր տեսարաններու աղէկ խորհրդածութեանց մէջ ընկղմելու համար։ Սեպտեմբեր երեքն էր, երբ խորասուզեալ ի խոկմունս, մինչդեռ երիկուն մը ուռինեայ ոստերու մէջէն յանակնկալս լուսնոյ մահիկը նշմարեցի։ Միտքս եկաւ այն գողտրիկ սովորութիւնը, որ մեր ամբողջ կենակցութեան ժամանակ, ամէն նոր լուսնակի ծագելուն անվրէպ մեր աչքերը մեկզմեկ կը փնտռէին, միմեանց վրայ ակնապիշ կը սեւեռէին, զայդ երկոցունցս բաղդաւոր համարելով։ Խոնարհեցուցի աչքերս և մտօք սիրելւոյս գամբարանին մէջ փոխադրուելով, ըստ վաղեմի սովորութեան, ողջո՜յն քեզ սիրելիդ իմ Նեկտար, հառաչեցի և փղձկեցայ յարտասուս։

Այսպէս ամէն առարկայ, իւրաքանչիւր օր, սիրելիս յիշեցնելու մէն մի առիթ են ինձ։ Ամիս մը Իմս դարմաններու հետեւելով ճամբայ ելայ, յամեցի Պերլին, Հանովր, Ամսթերտամ, Լահէ, Անվէր, Պրուքսէլ, բայց ոչ ուրեք և ոչ իսկ որ եւ իցէ տեսարան կրցան միտքս հանդարտել։ Աստ եւս ի Բարիզ, ամենայն իրաց անկարեկիր, տխուր յիշատակներովս միայն կը տանջուիմ։ Կարծես թէ ամենայն իրք զիս առաւել վրդովելու դաւադրած են։

Կարդացած էք դուք հարկաւ, և կարելիս ամէն բարեկամք որ ակնարկ մը շնորհած են Ցեյլոնի գրգոյքս կը յիշեն թերեւս Պ. Ալֆոնս Կոմիէի նամակը, որով կը յորդորէր զիս աճապարել վերադառնալ Բարիզ, միմեանց ձեռքը սեղմելու, և անդին աշխարհք չի մեկնած, միւանգամ գրկախառնուելու համար, աւելցնելով,—«Մի՛ յապաղէք ձեր դարձը, քանզի զայս գրողը արդէն իւր 81 ամեակը լրացուցած պիտի ըլլայ երբ այս գիրը ձեռքերնիդ հասնի։»—Եկայ հասայ Բարիզ և այդ պատկառելի ծերունին յանկողին գտայ։ Սրտակաթ համբուրեցինք զմիմեանս. ստէպ կ'այցելէի նմա, մինչզի ետքի օրերը ծանրանալով վարանեցայ ներկայանալ, իրեն յուզմունք չպատճառելու վախով, և խնամակալէն միայն որպիսութեան լուրը առնելով կը բաւականայի։ Եւ ահա օր մը յանկարծ սա տողերը կ'առնեմ իրմէն.
«Սիրելի Ասպետ, խորապէս զգածեալ
«եմ առողջութեանս համար ձեր սըր-
«տագին և յարատեւ հոգատարու-
«թեանց։ Երանի՛ թէ Ձեր և բարեկա-
«մացս ուխտերը իրականային։ Սա-
«կայն հիմնական պատճառներ ունիմ
«կասկածելու թէ սակաւօրեայ միջոցի
«մէջ պիտի երթամ տեսնել ձեր „Նեկտարը"»։

Եւ իրօք վեց օր ետքը բազմաթիւ ալեւոր բարեկամաց ընդ հեղ, գրեթէ ամէնքը Պատուոյ Լեգէոնի կարմիր կոճակն ի կուրծս, ես եւս տխրադէմ կ'ընկերանայի այդ պատկառելի և հայասէր ծերունւոյ դագաղին, որը յուղարկաւորութիւնը, բարձրաստիճան հանգուցելոյն ի պատիւ, տէրութեան տնօրինած հետեւակ զօրաց գունդ մը՝ իւր սեպհական երաժշտութեամբ, հեծելազօրաց գումարտակ մը՝ իւր զատ երաժշտութեամբ, թընդանօթաձիգներու վաշտ մը թընդանօթներովն և յատուկ երաժիշտներով ինչպէս նաեւ Վիրժինի կայսերուհւոյն ի Լոնտոնէ, եւ Նաբոլէոնեան Վիքթոռ իշխանին ի Պրիւքսէլէ ղրկած յատուկ ներկայացուցիչներովն արտասովոր վեհութիւն մի ստացած էր։ Իմ անձնական եւ ազգականացս համար կսկիծները գոդցես բաւական չէին, անկեղծ բարեկամի մը կորուստն իսկ եկաւ դառնագէտ վիճակս ծանրացնել։

Ահա՛ Կ. Պոլսէն մեկնելէս իվեր իմ զգածմունք եւ կենցաղ։ Արգահատեցէք, բա՛րեկամ, թող բարեացակամ ամէն սրտակիցներս եւս ներողամիտ ըլլան անմխիթար սրտի մը այս յայտարարութեանց, զորս Ռումենիոյ, Պուքովինայի և Թրանսիլվանիոյ ազգայնոց վրայ մասնակի և ընդարձակ ծանօթութիւններով տողած եմ ճամբորդութեանս նկարագրութեան մէջ, և որ միւս ձեռագրացս նման թերեւս ի լոյս չպիտի ելլէ բնաւ։ Բացակայութեանս ժամանակին վրայօք մխիթարական ընթերցուած մի պիտի ըլլայ ինձ այդ Կ. Պոլսոյ մէջ, ուր մտադիր եմ դարնան վերադառնալ, քանզի կ'զգամ թէ այլ եւս Սիրելւոյս գամբարանին մօտիկները միայն հնար է ինձ ապրիլ։ Այն նախանձելի օրը դեռ չեկած, ընդունեցէք այժմէն և ի հեռուստ մտերմական ողջոյնս, և հաղորդեցէք խնդրեմ նոյնը ամէն բարեկամաց, զորս մոռնալ նոյնպէս ինձ է անկարելի։

Ձերդ բարեացակամ և անձնուէր,
Ա. Խ. ՋՈՒՆԴ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԿԵԱՆՔԷ

([illegible])

Առանց աւելի առաջանալու, աղէկ կ'ըլլայ թերեւս ընդհանուր քանի մը խօսք ընել աստ այս ընդարձակ հիւանդանոցին պահուելու եղանակին վրայ։ Հիւանդանոցի շէնքին մէջ ամէն տեղ կը տեսնես «Գանձանակներ» յաճախ Սուրբ-Գրքէ վերառութեամբ մը՝ կարօտելոց օգնելու նշանակութեամբ։ Չեմ գիտեր թէ այս գանձանակներէ որչափ հասոյթ ձեռք կը ձըգուի, չեմ վարանիր սակայն յայտնել թէ շատ աննշան հասոյթ մը առաջ գայ հաւանաբար։ Խնդիրն ուրեմն կուգայ թէ ի՛նչպէս կը հոգացուի այս հարիւրաւոր պատսպարելոց պիտոյքը։ Խիստ գործնական կէտ մը արդարեւ, մանաւանդ որ մեր ազգայինք ալ հիւանդանոցի խնդրովը զբաղեալ են առենէ մ'ի վեր։

Հիւանդաց սրահներն այցելած ատեններս աչքերնուս հանդիպեցաւ անշուշտ այլ եւ այլ անձանց անուններ, և ապաքէն սենեակներէ ոմանք այլ եւ այլ անձանց անուամբքը կը կոչուին։ Պարզուեցաւ ուրեմն խնդիրն։—Բարերար անձինք հիւանդանոցին կուտան մեծկակ գումարներ և ադոնցմով կը կառուցուին նոր շէնքեր և կը կոչուին բարերարին անուամբն։ Կտակներ այս կերպով շատ օգտակար եւ նպաստաւոր աղբիւրներ են հիւանդանոցաց։ Վերոյիշեալ հիւանդանոցի սենեակներն այցելած ատեններս կը հանդիպինք մէկուն անուան որ այս հիւանդանոցի տուեր է 50.000 ոսկի, ուրիշ մը՝ 20.000, և այսպէս ամբողջ շէնքը կը պահուի բարերարներու շնորհիւ, թէեւ անշուշտ միութիւն և հաստատուն եկամուտներ ալ ունին հիւանդանոցք։ Իսրայէլի որդւոց համար այդ սերնդեան բարերարն Ռոշիլտ կառուցած է և կը հոգայ մասնաւոր մաս մը, որ ինչպէս դիտեցինք արդէն, յատկացեալ է Հրէից միայն։ Բաց ի մեծ բարերարներէ հիւանդանոցն ունի նաեւ անթիւ ու անհամար փոքր բարերարներ։ Օրինակի համար, սենեակի մը մէջ անկողնոյ մը վերեւն կը տեսնենք սա մակագրութիւնն «ի յիշատակ սիրելի ամուսնոյս»։ այդ արձանագրութեան տէրն հաւանաբար տարուէ տարի կը ստորագրէ որոշ գումար մը հիւանդի մը և կամ մի քանի հիւանդներու ամբողջ ծախքն հոգալու համար։ Ներելի՞ է արդեօք այս առթէն օգտուելով ընթերցողացս յանձնարարել այս բարի օրինակն։ Մեր մեռած ազգականաց և սիրականներու յիշատակն անմահացնելու կամ պահելու փափագն բնական է. և ահաւասիկ առ այդ ընտիր միջոց մը, որով և խեղճ ու անկարող ընկեր-արարածի մը օգնած կ'ըլլանք։ Գերեզմանաքարերու վրայ փառաւոր արձանագրութեանց տեղ չարժե՞ր արդեօք որդեգրել այսպիսի ընտիր ընթացք մը, զոր Լոնտոնի այս հիւանդանոցն կը ներկայէ մեզ։

Մանկանց սենեակէն անցած ատեններս ուշադրութիւն կը դարձունենք անկողնոյ մը, որոյ վրայի արձանագրութիւնն է սա իմաստիւ «Պօլ Օլ Բէյճըլի հրատարակչէն 200 ոսկի»։ Մանչերու յատուկ թերթի մը կողմէ տրուած նպաստի մը յիշատակարանն է այդ։ Եւ ուրիշ ո՛րչափ նմանօրինակ վերտառութիւններ։ Բայց չարունակենք այցելել հիւանդանոցիս մէկ երկու կարեւոր մասերն եւս։

* * *

Վիրաբուժական գործողութեանց սենեակն կ'երթանք այժմ. բայց կանխաւ կը յայտարարեմ որ դիւրազգած ընկերակիցս դուրսը սպասէ եթէ արեան տեսնել չը կրնար տանիլ։ Հակառակ պարագային մէջ, մեղքը իր վիզը։—Վիրաբուժական գործողութիւնք կը կատարուին կանոնաւորապէս ամէն օր կէս օրէ վերջ, իսկ անմիջական պէտք ունեցող գործողութիւնք անշուշտ կը կատարուին ո և է ատեն որ պէտքը տեսնուի։ Գործողութեանց ցուցակն ամէն օր կը դրուի ուսանողաց ի տես, այնպէս որ ամէն ոք կանխաւ գաղափար մը ունի տեղի ունենալիք գործողութեանց վրայ։ Վիրաբուժական գործողութեանց այս սենեկին մէջ ուսանողաց յատկացեալ տեղը կը կանգնինք։ Կիսաբոլորակաձեւ աստիճաններու վրայ խռնեալ են ուսանողք։ Դեռ ոչինչ կը տեսնենք սակայն, ո՛չ վիրաբոյժն մէջտեղն է և ո՛չ ալ գործողութեան առարկայն։ Իսկ քովի սենեակէն կը լսենք ձայն մը. գործողութեան ենթակայն է որ կը պոռայ կը շառանցէ Էթէրի կամ Քլօրօֆօրմի ազդեցութեան ներքեւ։ Վայրկեան մ'ես և ահա ներս կը մտնէ վիրաբոյժն, որուն կը հետեւին օգնական վիրաբոյժք և ուսանողք ոմանք և ի վերջոյ գործողութեան ենթակայն սեղանի մը վրայ, որուն գլխուն վրայ կեցած Էթերն կուտայ և կը հսկէ այդ պաշտօնին սահմանեալ բժիշկ մը։ Ենթակայն բոլորովին անզգայ է այժմ. վիրաբոյժը մէկ երկու խօսքով կը բացատրէ մեզ կատարելիք գործողութիւնն, և իւր բռնելիք ընթացքը կը փաստաբանէ կամ կ'արդարացնէ։ Պարզ գործողութեան մը միայն ականատես կ'ըլլանք։ Շոգեկառքի գործաւոր մ'է գործողութեան ենթակայն. հսկայ մարմնով և յաղթանդամ. իր ձախ թեւը սակայն վիրաւորուած է շոգեկառքին անիւին տակ մնալով. մկանունքներն ճմլուելէ զատ ոսկրն եւս կոտրած է, և ըստ վիրաբուժին՝ անդամահատութիւնն անհրաժեշտ է, զի այդ վնասուած թեւն ոչ միայն անօգուտ է տիրոջը, այլ և վտանգաւոր մարմնոյն առողջ անդամոցը համար։ Դանակն ալ ձեռքը կ'առնու վիրաբոյժը, ձախ ձեռքովն ալ բռնելով ենթակային թեւն, երկու շրջանով հաստ բազուկը կը կտրէ մինչեւ ոսկրն։ Գլխաւոր մեծ երակն արդէն ճնշուած ըլլալով շատ արիւն չը հոսիր և փոքրիկ երակներն խընամով կը կապէ. ոսկրն սղոցելէ վերջ մսին երկու հատուածներն իրարու բերելով եւ կարելով կը ձեւացնէ կլորիկ վերջաւորութիւն, կտրած բազուկը մէկ կողմ դնելով։ Մարմնոյն այդ անջատեալ մասն կը մեռնի անշուշտ մի քանի վայրկեանէն, զի կտրուած էր հաղորդակցութիւնն «կենաց աղբիւր»ի՝ սրտի հետ։ Պէտք եղած հականեխական նիւթերով և լաթերով փաթթելէ վերջ ամէն բան լմնցած էր, գործողութեան ենթակայն սակայն իր զգայողութիւնը վերստանալու վրայ և ահա կը նշմարենք որ խեղճը իր առողջ աջ ձեռքը ձախ ձեռքին կողմը կերկարէ զայն բռնելու համար, բայց վիրաբոյժն իր մարմնէն զատած էր ձախ բազուկն. անկարելի է երեւակայել դիտողաց համար թէ ի՛նչ զգացմանց մէջ էր մարդն երբ գտաւ իր զգայականութիւնը գործողութենէ վերջ կորսնցունելով իր աջ բազուկն։ Բայց ի՛նչ ընէր, իր իսկ օգտին համար էր այդ, ուստի և շուտով կ'սկսի օրհնել զվիրաբոյժն։

* * *

Եւ արդ ենթադրելով որ ընկերակիցս սիրտն արդէն իսկ քարանալ սկսած է կ'երթանք ներկայ գտնուիլ դիազննութեան։ Դիազննութեան սենեակն հասնելու համար այնչափ մէջէ մէջ տեղերէ անցնելու է որ կրնանք վստահ ըլլալ թէ հիւանդանոցի անդամներէ զատ ոչ ոք կրնայ փորձուիլ մտնել անդ առանց առաջնորդի։ Այս ալ անշուշտ կանխազգուշութիւն մ'է։ Կը մտնենք վերջապէս դիազննութեան սենեակը։ Վիրաբուժական գործողութեանց սենեկին մթնոլորտն ներկայից վրայ տեսակ մը թմրութիւն կրնայ առաջ բերել, մանաւանդ երբ վարժըւած չըլլանք ատոր։ Գործողութեան սենեկին մէջ գործածուած թմրեցուցիչ նիւթերն շոգիանալով բուն ենթակայէն զատ շուրջը գտնուողներուն վրայ ալ կը ներգործեն թերեւս, բայց այս առաջին անգամ գործողութեան մը ներկայ գտնուած ատեն միայն կը զգաս որոշապէս, անկէ ետքը կը վարժուիս առանց դժուարութեան։ Դիազննութեան սենեկի մթնոլորտը մաքուր է չկրնար ըսուիլ անշուշտ, բայց անտանելի ալ չէ. պէտք եղած զգուշութիւններն ձեռք առնուած են։ Սենեկին մէջ տեղը սեղանի մը վրայ է մարմինն դիազննութեան համար։ Ուսանողք շըրջապատած են սեղանն ախտաբանական նշանները գտնելու և ուսումնասիրելու համար։ Ախտաբան բժիշկն հոն է գործին գլուխն, կը բանայ դիակին կուրծքն և փորն, թոքերն, ստամոքսն, աղիքն և այլ անդամներն դուրս հանելով զայնս առանձինն քննելէ վերջ կարեւոր սեպած դիտողութիւնները կը ներկայէ ուսանողաց, որոցմէ մին պարտի ամէն ինչ արձանագրել տետրի մը մէջ։ Բժշկական ուսանողին համար խիստ կարեւոր է անշուշտ ուսման այս ճիւղն. հիւանդանոցի սենեկաց մէջ հիւանդին ընթացքը դիտելէ վերջ մահուանէ վերջն ալ դիազննութեամբ կը հաստատէ իր ախտագուշակութիւնն կամ կ'ուղղէ իր սխալն։ Դիազննութեան սենեկին մէջ մանրադիտակը խիստ կարեւոր դեր կը կատարէ բնականաբար։

Եւ քանի որ առիթն ներկայացաւ երկու խօսք ափրիկեան զարմանալի հիւանդութեան մը վրայ։ Քանի մը շաբաթ առաջ այս միեւնոյն դիազննութեան սենեկին մէջ ներկայ էի դիազննութեան մը, որ շատ մը բժշկաց և ախտաբանից ուշադրութիւնը գրաւեց։ Լսած էք հաւանօրէն Ափրիկէի մէկ զարմանալի հիւանդութեան վրայ որ կը կոչուի «Sleeping Sickness»։ Որպէս անունն կը թելադրէ այդ հիւանդութեան ենթակայն քնանալու պէս անզգայ վիճակի մը մէջ կը գըտնուի, ուստի և զայն կոչած են «քնացնող հիւանդութիւն»։ Ափրիկէի սեւամորթ մը Լոնտոն եկած էր այդ հիւանդութեան դարման մը գտնելու համար։ Վերջապէս Լընտըն Հօսփիթըլ կուգայ, ուր մնաց քանի մը շաբաթ. խիստ մօտէն կը քննէինք զինքն ամէնքս ալ. խեղճ մարդը նոր եկած ատենը քիչ մը աշխուժութիւն կը ցուցնէր, բայց քիչ ատենէն կարծես կեանք չէր մնացած վրան, կը շարժէր երբեմն հիւանդանոցի սենեկին մէջ, առանց խօսելու, առանց երբէք զգայութեան նշաններ ցոյց տալու. կը քալէր, այլ միշտ կը քնանար. սնունդ կը մերժէր. մահն անխուսափելի էր ուրեմն, և քանի մը շաբթէն կ'երթայինք ներկայ գտնուիլ իր դիազննութեան, որմէ շատ մը երեւելի բժիշկներ կ'ակնկալէին նոր լոյս մը այդ անծանօթ հիւանդութեան վրայ։ Որչափ որ գիտենք այս առաջին դէպքն էր որ կը պատահէր յԵւրոպա, դէթ յԱնգլիա։ Հիւանդութեանը միջոցին ամէն օր կը քննէին այս մարդուն արիւնն, և անդ գտան բարակ ճճիներ կամ կենդանիներ—filaria Sanguinis hominis Արեան մէջ գտնուած այս կենդանեաց և հիւանդութեան յարաբերութեան բացայայտութիւնը գտնուած չէր. դիազննութեան միջոցին տեսանք ճճիներ (մակաբոյծ, parasite) այս մարդուն մկանանց մէջ. Դեռ համաձայնած չեն բժիշկք այս ախտի բնութեան և դարմանի մասին. կ'ըսուի թէ այս հիւանդութիւնն հարիւրաւորներ կը զոհէ ամէն տարի Քոնկոյի ափանց վրայ։ Այսչափն ալ պատմեցի իբրեւ ականատես մը հազուադէպ դիազննութեան մը, յուսալով որ մեր պատ. արհեստակիցներէ ոմանց հետաքրքրութեան նիւթ մատակարարած կ'ըլլամ այսու։

Կը զգամ թէ այս անգամ ընդհանուր ընթերցողացս հաճելի կամ օգտակար նիւթ մը չեմ ընտրած, բայց հազիւ կրնայի զսպել գրիչս զի «ունակութեան ազդեցութիւն մեծ է» ըսուած է. ես ալ իմ ամէնօրեայ կեանքիս ազդեցութեանց ենթարկեալ եմ ուրեմն այս անգամ։ Յուսամ սակայն քաւել այս մեղքս առաջիկային համար ընտրելով աւելի ժողովրդական նիւթեր։

ԱՐՄԷՆ ԳՆՈՒՆԻ

ԳՈՐԾ ԳՏՆԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑ

Ժամանակէ մը ի վեր Արեւելքի մէջ գործունէութեան ու գործի վրայ կը խօսուի ստէպ, և կը յուզուի խնդիր — «միջին և աղքատ դասու մեր ընթացաւարտ պատանիք ի՛նչ գործ պիտի ընեն, կամ պէտք է որ ընեն»ի մեծ հարցը — զոր կ'արժէ վեր առնել։

Մեզմէ ամէն ոք կը ճանչնայ անշուշտ, և գուցէ իւր շուրջն իսկ ունի քանի մը պատանի, կամ երիտասարդներ, որք գործ չունին տակաւին, և կամ շատ անբաւական ու բնաւ ապագայ չը խոստացող գործերով կ'զբաղին։ Կ'արժէ ուրեմն խնդիր ընել այս հարցն և մեր տնտեսագէտներու, ընկերաբաններու լուրջ խորհրդածութեանը ենթարկել։

Ի՞նչ պէտք է ընեն, գործի ի՞նչ ասպարէզ ընտրեն այսպիսիք, երբ պարզ երկրագործութեան և հնագոյն արհեստներու չեն կրնար հետեւիլ, երբ չաներ մասնագիտութիւն մը չեն կրնար ձեռք բերել, երբ իրենց հաշուոյն առեւտրական գործերու չեն կրնար ձեռնարկել և երբ հանրային պաշտօններու և վաճառականական գործակատարութեանց համար ալ պահանջուածէն աւելի կան, եւ օր քան զօր կ'աւելնան։

Այս հարցը կենսական է։ Իմաստասէրներու, կարող գլուխներու գործն է այդ. կ'արժէ որ անոնք մտածեն եւ աշխատին՝ երկիրը, գիրքը, անհատական կարողութիւնն ու սովորոյթները նկատի առնելով՝ համապատասխան լուծում մը տալու։

Եւ եթէ փափաքին, շատ դիւրացուցած պիտի ըլլան գործը՝ երբ ուսումնասիրել որոշեն նախ՝ մեր գաւառներու գործի վիճակն ու տրամադրութիւնը։ Այս է ահա առաջարկել ուզած միջոցս, և այսպիսի ուսումնասիրութիւն մը նպաստամատոյց և խոհական միջոցն է արդարեւ այդպիսեաց յարմարագոյն գործեր պատրաստելու, զի սա պիտի լուսաբանէ այդ հարցի նպաստաւոր լուծման շատ մը կարեւոր պարագայներն՝ և պիտի դիւրացնէ զայդ, մեծապէս պիտի ծառայէ նաեւ մեր գաւառաբնակ ազգայնոց կրթութեան կարեւորագոյն գործին, որ ինքնին մեծ տեղ մը բռնած է արդէն։

Գործի հետամուտ և տրամադիր երիտասարդաց համար՝ մատչելի և շատ շահաբեր պայմաններու տակ հարիւրաւոր պատուական գործեր պիտի գտնուին ի գաւառս, երբ մի անգամ այդ տեսակէտով դիտուին և քննուին ատոնք մեր հետաքննին տնտեսագիտաց կողմանէ։

Բայց այսպիսի ուսումնասիրութիւն մը գլուխ հանել պէտք է թէ՝ առանց հանգստաւէտ բազմոցներէ հեռանալու՝ գաւառաց վրայ հատակոտոր տեղեկութիւններ հաւաքելով չըլլար բնաւ. պէտք է անձամբ ճամբորդել, անձամբ տեսնել, քննել, և մօտէն կատարել այդ ուսումնասիրութիւնն և այն ատեն ապահովապէս՝ իրենց կարծածէն շատ աւելի շահաւէտ ու դիւրամատչելի գործեր պիտի գտնեն այն տեղեր, և այսպիսով իրօք բարերարութեան մեծ գործ մը ըրած պիտի լինին միանգամայն գաւառացւոց։

Պիտի տեսնեն մօտէն թէ՝ քա՛նի նորանոր գործեր կրնան բացուիլ այն տեղեր, թէ՝ ի՞նչ բերքեր, արուեստով մեծարժէք բաներու վերածելի՝ ի՛նչ նախնական նիւթեր կ'ոչնչանան հոն անխնամ, և դեռ քանի՛, քանի՛ մեծ կամ պզտիկ պատուաբեր գործեր ալ կրնան ստեղծուիլ՝ քիչ ատենէն տարածուելու վրայ եղող երկաթուղիներու բերելիք մեծամեծ փոփոխութեանցն առթիւ, որոց պէտք է ընդ հուպ ձեռնարկել, բացաչուի Եւրոպացիներուն տեղաւորուելէն առաջ։

Ի՞նչու ուրեմն չը կատարուի այսպիսի ուսումնասիրական ճամբորդութիւն մը, ի՞նչ արգելք կամ դժուարութիւն առ այս. երկու երեք կարող և լուրջ անձնաւորութիւնք ի միասին, կամ առանձինն՝ Սեւ ծովու մէկ կողմէն մտնելով Միջերկրականի մէկ եզերքէն վերադառնալու յատակագծով մը այսպիսի ուսումնասիրական ճամբորդութիւն մը չե՞ն կրնար կատարել արդեօք յարմար և հաճելի եղանակի մը մէջ, և առ առաւելն երկու երեք ամիս տեւելու պայմանաւ, ժամանակամիջոց մը յորում վստահ եմ թէ շահեկան մեծ ուսումնասիրութիւններ կրնան կատարել այդ գիտնական ուղեւորք։ Աշխարհագրութեան կամ պատմութեան պէս մեծ գործի մը պատրաստութեան համար չէ մեր այս ուսումնասիրական ճամբորդութեան առաջարկն, որ ատկէ աւելի ժամանակի պէտք ունենան, այլ՝ երկրին արդի գործնական վիճակն և տրամադրութիւնն ու պէտքերը քննելու գործ մը միայն։

Անտարակոյս եմ թէ՝ շատ անգամներ բաղդաւորաբար անհուն խնդրոց վրայ այնքան ընդարձակ, այնքան յանկուցիչ եւ օգտակար տեղեկութիւններ ընող մեր գիտնականք, մեր տնտեսագէտք՝ այսպիսի ճամբորդութեամբ մը՝ իրօք շատ ճոխ և կենսական նիւթեր պիտի հայթայթեն մըրան ճառելու։ Եւ կը պնդեմ ահա լի հաւատով՝ թէ այսպիսի ձեռնարկ մը ստուգիւ պիտի դիւրացնէ գործ գտնելու այդ մեծ հարցի լուծումն. կարծուածէն աւելի մեծ օգտակարութիւններ պիտի ունենայ այդ ուսումնասիրական ուղեւորութիւնը մեր դրամատէր դասուն համար եւս։

Զարժէ՞ր ուրեմն որ ճիշդ այս նպատակաւ այդ կարգի երկու երեք կարող անձնաւորութեանց ուսումնասիրական այսպիսի ճամբորդութիւն մը սահմանուի՝ և գործադրուի քիչ ատենէն։ Մեծամեծ ծախուց պէտք չկայ ատոր համար։ Շահեկան նոր ձեռնարկներու հետամուտ մեր դրամատէրաց երկու երեքն իսկ՝ հաճութեամբ կը հայթայթեն կարծեմ առ այդ պէտք եղած ծախքը։ Եւ կարծեմ այսպիսի լուրջ ուսումնասիրութեան մը՝ ըստ ամենայնի կարող անձնաւորութիւններ ոչ միայն չեն պակսիր ի մեզ, այլ և կը յօժարին գնալ, եթէ ստուգիւ կ'ըղձան մեծ ծառայութիւն մը մատուցանել՝ մեր ապագայ սերունդը կազմող այդ կարեկցելի անգործ երիտասարդաց։

Եւ գիտէ՞ք, որչափ պատեհ ու նպաստամատոյց է այդ նպատակին մանաւանդ սա ժամանակն, յորում Իր ժողովրդեան, Իր ամէն ազգի հպատակաց բարօրութեանն համար ամէն շնորհ և դիւրութիւն անխտիր կը ջամբէ մեզ Օգոստափառ Սուլթանն, իմաստուն և հայրագորով հօր մը պէս, և իբր այն, երկրին յառաջդիմութեանը նպաստող օրինաւոր ամէն ձգտում, հաւատարմական ամէն ձեռնարկ Ինքն անձամբ իսկ գնահատելով՝ ո՛չ միայն կը թոյլատրէ այլ և կը քաջալերէ ու կը դիւրացնէ զայն ամէն կողմանէ։

ՍՐԱՊԻՈՆ ՊԷԿԵԱՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնատեղին

Թիւ 61 Հանրապետութեան Փողոց ի Լիոն (Գաղղիա)

Սոյն ընկերութեան տնօրէնութիւնը կը խնդրէ իւր Պոլ. բաժանորդներէ որ ընկերութեան նախորդ գործակալներու կողմէ ստացած տետրակները վաւերացնել տալու համար մինչեւ փետրուար 15 անպատճառ դիմեն այժմեան գործակալ Բարսեղ էֆ. Թէլլալեանի գրասենեակն, ի Սուլթան Պազարի, Մալյէի դէմ թիւ 62։

Այն բաժանորդք որք անփոյթ գտնուելով, մինչեւ այդ թուականը չներկայացնեն իրենց տետրակն ի վաւերացումն, բոլորովին պիտի զրկուին յառաջիկայ վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունքէն։

Այս առթիւ կը ծանուցուի նաեւ թէ ընկերութեան հաւաքիչը՝ Պ. Թադէոս Եազըճեան այս օրէն իւր պաշտօնէն հրաժարեցուցուած է։ 2—6

ՏՕՔԹԷՕՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից

Ամէն օր, յետ կիսաւուր 236
Ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9

ԱԶԴ

Օսմ. կայս. կառավարութենէն գրականութեան վկայական ունեցող անձ մը, հմուտ Թուրք, Արապ, Պարսիկ և Գաղղ. լեզուաց և գրականութեան, պատրաստ է թէ՛ վարժարանաց մէջ և թէ՛ մասնաւորաց մէջ յիշեալ լեզուներն աւանդել ըստ նոր դրութեան, ամենադիւրին եղանակաւ և կարճ միջոցի մը մէջ։ Փափաքողք կըրնան լրագրոյս գրասենեակը դիմել։
833 3—10

ԱԶԴ

Ի Բերա Մեծ Փողոց Լիւքսէմպուրկի դէմ գտնուած գարեջրատան մէջ յունվար 13 ի կիրակի օրէն սկսեալ ամէն կիրակի և ուրբաթ օրերը ցերեկուան ժամ 8 էն մինչեւ կէս գիշեր հանրածանօթ Բիմէնչէճի Վասիլաքի ու իւր ընկերք Սարը Օննիկ, Գաբրիէլ ու Խրիստաքի պիտի նուագեն։ Պարահանդէս եղած գիշերներն եւ մինչեւ առաւօտ։

Գարեջրատան տէրը Պապիկեան Գրիգոր աղա կը ծանուցանէ թէ իւր խանութին մէջ լաւ տեսակէ ըմպելիներ կը վաճառուին խիստ աժան գներով, ի պահանջումն արգոյ յաճախորդաց։ 859

ԱԶԴ

Առ Մեծ. Փաշայքն

Հայ երիտասարդ մը որ Թէքքիլաթը Ասքէրի թուականէն ի վեր զանազան պաշտօններ վարած է մինչեւ ցարդ դատարանաց մէջ, պատրաստ է ծառայել փաստաբանի մը քով։

Իւր անձնուիրութեան, հաւատարմութեան և բարուց մասին պատուաւոր վկայութիւնք և երաշխաւորութիւնք պատրաստ են։ 5—6

Դիմել Լրագրոյս արտօնատիրոջ։

ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

կամ առաջնորդ ընտանեկան, առեւտրական և այլ և այլ ճիւղերու

Աշխատասիրեալ
Ի Ա. ՖԷԼԷԿԵԱՆԷ
Վաղեմի ուսուցիչ հայ լեզուի և գրականութեան

Նոր Նամականին կը բովանդակէ 300ի մօտ զանազան գրուածներ, շնորհաւորական, խնդակցական, մխիթարական, յանձնարարական, խնդրագիր, հրաժարագիր, հրաւիրագիր, վկայագիր, տոմսակք, մահազդք, տպանագիր, ինչպէս նաեւ առեւտրական ամէն ճիւղի վրայ նիւթեր՝ զանազան տեսակ պարտամուրհակք, փոխանակագիրք, շրջաբերականք, պայմանագիրք, և այլն և այլն. ակից զատ յաւելուած մը՝ զանազան պիտանի նիւթերու վրայ։

Սոյն Նամականին յատկապէս պատրաստուած է հայ ժողովրդեան կենաց և ընդհանուր սովորութեան համեմատ, և պարունակեալ գրութիւնք եւս զանազան տարբեր ոճերով խմբագրեալ են, դիւրահասկնալի ընելու համար ամէն դասակարգի ազգայնոց, այն է՝ թէ՛ ռամիկին, թէ՛ ուսանողին և թէ՛ զարգացելոց միանգամայն։

Կը վաճառի ի գին 6 գհկն. Աճէմեան Գրատունը Մէրճան փողոց թիւ 3։ 861 1—3

ԱԶԴ

Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան

Օսմ. Հանրային Պարտուց Թողեալ հասութից ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Նաֆիա Երուսաղէմի բաժնետէրաց թէ դրօշմի տուրքն ամբողջովին վճարուած ըլլալով 4 միլիոն Փր. դրամագլխոյն վրայ, որ բաժնուած է 8000 բաժնեթղթի (իւրաքանչիւրը 500 Փր. էն), կրնան իրենց բաժնեթղթերը ներկայացնել Դրօշմի ընդհ. վարչութեան որ Ղալաթիոյ Մաքսատան վերնայարկը կը գտնուի, ուր բաժնեթղթոց դրօշման ձեւակերպութիւնք պիտի կատարուին առանց ո՛ր և է ծախքի, մինչեւ որ լրացուի վերոյիշեալ դրամագլուխը։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, 12/24 յուն. 91 3—3

ԱԶԴ

Մաքուր հայերէն խօսող դաստիարակուհի մը կը փնտռուի երկու դեռատի մանկանց համար։ Դիմել Խմբագրատունս։
133 4—7

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ
Ի ԲԵՐԱ

Բարսեղ էֆէնտի Էքսէրճեան, վկայեալ և փորձառու ուսուցիչ, և Ստեփան էֆէնտի Մակարեան, ընթացաւարտ Րօպէրթ Գօլէճի, ձեռնարկած են գիշերային դասախօսութեանց ի Բերա։

Կ'աւանդուին հայերէն, տաճկերէն, գաղղիերէն և անգլիերէն լեզուներն, Թուաբանութիւն, գրահաշիւ, երկրաչափութիւն և բնական գիտութիւնք։

Անոնք որ կը փափաքին հետեւիլ սոյն դասախօսութեանց, մի կամ աւելի ճիւղին խիստ գոհ պիտի մնան. մեծապէս օգտուելով դասուց լաւագոյն մեթոտէն, և իրապէս պիտի կարենան քիչ ժամանակի ձեռք բերել այն մեծ արդիւնքն զոր կը կարծէին ունենալ երկար ժամանակի մէջ։

224 ԴԻՄԵԼ 10—10

Բերա, Մեծ Փողոց, Թէփէպաշի, Թիւ 519, Նալպանտեան Անթիքաճեան [illegible]։

ՎԻԹՐՕ—ԿԼԱՍԻԷ

VITRAUX GLACIERS

ԱՊԱԿԵՆԿԱՐ

Դիւրագին! Դիմացկուն!

Բնութեան հիասքանչ տեսարանաց, ծաղկանց ու թռչնոց, ծովային ու դաշտային, պատմական ու գիտական բիւրատեսակ պատկեր եւ նկարներով, նուրբ և թափանցիկ նորահնար թերթիկներ են ամեն ծաւալով ու գնով։ Սոյն թերթիկներ հիւրասրահներու դրանց, նրբանցքներու, [illegible] և ջերմանոցներու ու բարձրադիր լուսամուտներու ապակիներու վրայ կը փակցուին, որով ամեն ճաշակի և տեղւոյ յարմար գեղեցիկ զարդ մը կը կազմեն և միանգամայն տոկուն ու տեւական կ'ըլլան դիւրաբեկ ապակին։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ ու վաճառական Թուրքիոյ ՋԻՕՆ ՍԻՐԱՔԵԱՆ
209 Կ. Պոլիս Չելեպի Խան Թիւ 14-16

Վաճառատեղիք. — Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գաբու մեծ մաքսի դէմ [illegible]. — Ղալաթիա Մահմուտիէ փողոց Թիւ 15, Թղթավաճառատուն Ա. և Օ. Փանոսեան. —Բերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 371 Նալպանտեան Եղբարք. — Բերա, Մեծ-Փողոց Լիւքսէմպուրկի մօտ Թիւ 120 Ժ. Լըմիւք. — Բերա Մեծ-Փողոց Թիւ 136, Քօզմա Վուչինօ

ԱԶԴ

Յաջէն շոգենաւը, Նաւապետ Քրիսչիըն, Լիվրբուլէն աստ կը սպասուի ամսոյս 5ին (վաղը)։

ԷՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Գործիչ Անատոլեան շոգ. ընկ.

ՍԳՈՏԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտ. 1889

Պարոնայք Սգոտ և Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոտի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօռուի ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պահրը Սէֆիտ պօղազընտա ասաքիրի Շահանէ մուայենէսիթը իչիւն, մուպայէաասը մէվգի մունագասաէա գօնուլան նամը ազիզին իհթասընա թալիպ օլան վէ շէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին թարիխի իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
21 քեանունը սանի 1891 872
Նօ. 13 3—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000   "ՖԻՆԻՔՍ"   Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է, որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրքն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 27

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մեծորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունին լիակատար իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒՌԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ		ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	,	5,604,722
Տարեկան հասոյթ	, , ,	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000   Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ նաւաբեկութեան և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Նոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է   Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անամիատիս խան. 38

ՄԱՐԱՎԻԼԻԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ցաւեցտ կը ջնջէ խորշոմներն և ո և է կերպով յառաջ եկած սպիները։ Կ'անհետացնէ ծաղկի նշանները, ցանեբեւ ... թողած այրուցքը այլն։

Դէմքին կուտայ երիտասարդութեան ամէն հրապոյրները։ Գեղեցիկ սեռին ներքին խնամոց համար թանկագին գիւտ։

Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչն է Պ. Ֆ. Պէլլիս, Ֆրնտըքլեան խան, Պոլիս։ Ընդհանուր մթերանոցն է Լամանէտ Գաբուսեան, Ղալաթիա, Սիւգուէք Գալոբըրըմ, Վոյվոտայի փող. —Կեղծերէն զգուշանալու համար, գիտել միայն մթերանոցին։ 33

ՊՈՒՏԱՊԷՇԹԻ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ) ԱՂԲԻՒՐ

1885ին Հունգարիոյ Մայրաքաղաքի Տիեզերական Ցուցահանդէսին մէջ՝ յառաջդիմութեան, մրցման կարողութեան եւ արտածման մեծ միտալն առացած է, զոր այդ ցուցահանդէսին դարաւորք նշանակած էին իբր առաջին մրցանակ մաքրողական հանքաջրոց համար։

Այս աղբիւր մեծագոյն մրցանակներն պատուած է ինն ցուցահանդէսի մէջ. կը փայլի ոսկի ... եւ արծաթեայ միտալներով. բայց աստի բժշկական աշխարհին համարումը կը վայելէ իբր ազդուութեան և անուշութեան զարմանալի կարողութեան համար։

ՖՐԱՆՍՈՒԱ-ԺՕԶԷՖ աղբիւրը վերջերս գրուատուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիայէն և Լոնտոնի համբաւաւոր Լինտըն-Հարբիգալ հիւանդանոցէն. բաց աստի, այս ջուրն ալ գեն առաջին փորձով կը յայտնէ ինքզինքը։ Այս ջուրին վրայ տեսաբրականեր ձրիաբար կը տրուին այս չէին բոլոր մթեբանոցներու, գլխաւոր դեղատանց և Պուտապէշթի գրասենեկին մէջ։

Նմանօրինակ ուրիշ ջրերու հետ շփոթութեան առաջքն առնլու համար, խոհեմութիւն է միշտ փնտռել «Ֆրանսուա-Ժօզէֆի մաքրողական» ... թիւրօին նշանը որ կը գտնուի ամէն շիշերուն վրայ

ԽՈՐՏԱԾԵՑԷՔ ՄԻԱՅՆ ՋՈՒՐՆ
FRANÇOIS JOSEPH
ՊՈՒՏԱՊԷՇԹ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ)

Իւրաքանչիւր նշանակի ակիզբը ստամոքսներ մաքրելու համար։

ԱՄԷՆ ՈՒՐԵՔ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Կը գտնուի Տ. և Մ. Մեզիրի և Ս. Քրիստիտեան Պոլիս, Ս. Գասպարեանց և Ա. Թիթոս Ղալաթիա, Ճ. Քանզուք՝ ի Բերա։ Թուրքիոյ համար գործակալն է Պ. Ֆ. Պէլլիս, ի Պոլիս։ 34

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԳԱՈՒԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջանդ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Ջիվիւնիա Եվանճէլիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի առացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսագգեստք, քոլիքօ, քօրսէ, թաշկինակ, ակղանի պիտոյք, շապիկ, շապկընկեր, սաւանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագգեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հաւաքակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքեթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինուած են։

Յաւելում մի բրած է նաև պատրաստուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրոպրեն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթօներ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 188

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ՆԱՎՐՈՒԶԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽԱԳՈՒԼԵԱՆ Ընկ.
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՓՈՒ, ՃԷԼԱԼ-ՊԷՅ ԽԱՆ, Թ. 10

ԴՆԵՐԸ ՈՐՈՇ

Երկար ժամանակէ ի վեր հաստատուած այս վաճառատուն, որ առ ինքն սովոր է յանձնարարութեանց փութանակի կատարմամբ և գուառուց հետ հաստատած բազմաճիւղ յարաբերութեամբքն արդէն մեծ հաւակ հանած է իւրուամբ կը վայելէ հասարակութեան համարումը, վերջերս ճավայեն բերել տուած է մեծ քանակութեամբ և զանազան տեսակէ ազնիւ ու գերընտիր թէյեր, ինչպէս նաեւ այլ և այլ սեծութեամբք և ձեւերով նկարազարդ տուփեր (բանալիներով հանդերձ), որք փարիզի վերջին ցուցահանդիսին մէջ արժանացած են առաջին կարգի մրցանակի եւ գեղարուեստական մեդալի հրաշակերտներ կրնան համարուիլ. ի միջի այլոց մեր արգոյ յաճախորդաց իբր կաղանդի նուէր ծառայելու գերապատշաճ տաւելութիւնք ընծայելով։

Վաճառատունս այցելու պատիւն ընող ամեն կարգի անձինք անհունապէս գոհ պիտի մնան գնոց չափաւորութենէն և աժանութենէն՝ ինչպէս նաեւ ձմեռուան առթիւ բերուած թէյերու ճաշակաւորմար ընտրութիւններէն։ 199

ԵՐԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻՈՒԻՆ

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ

ԸՆԴԴԷՄ ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՌՆՈՒԵԼՈՒ
ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆ ԻՆՖԼՈՒԷՆԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիտ Գասպոնիքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիժերն և սրտի խառնուքը։

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 852

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ,

Իւքօֆօսֆիթ մը շօղ ու սօտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ԲՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ծաղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, գիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԱՍԼ 852

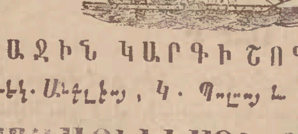

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երբեմն-եկ. Անվերս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կոլիլէօ	5500	Բանտէր	1700
Ապոլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլանօ	1500
Արկօ	300	Կօզօ	1000	Բօլօ	1000
Արիօստօ	4000	Կրօտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասսնօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	220	Հիտալկօ	3000	Րինալդօ	3200
Պրավօ	2000	Հիտտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ժիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գադօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	4500	Լէօանթօ	4500	Թ. Ուիլըըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօռնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիդօ	2500	Մալմ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	4100	Միլօ	2000	Վոլթուրնօ	5000
Էայնամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նիլօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըրս	200
Տրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օգրանտօ	4500	Ջէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օգգօ	2000	Մօզբիթօ	120
Էճիբըըն Մոնարք					8000
Բիրժիըն Մոնարք					8000
Լըդիըն Մոնարք					8100

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ Գործակալք
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
192

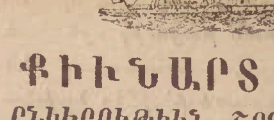

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուր ամէն երկու անգամ կը բանին Լիվէրբուլի և Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոն
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պօթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	2574
Աուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ագլաա	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա
39

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մազի բուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին այդ յիշեալ գոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛ր ... փորձուածներէն անվնաս, նոյնիսկ ուրիշ պատրաստութիւններէ իբր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի դերեւ հանելը. կը կասեցնէ ... անկումը, գլուխը կը մաքրէ թեփը կ'անհետացնէ և նոր այժ կուտայ մազային մարմին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

1° Սրուակն երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել ափսէի մը մէջ, յետոյ բարակ ... փոքր սանտրով կամ այդ հեղուկէն մէջ թըրջած ... թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցընել, ... ։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը ցամքի։ Բոլոր մազերը մէկ ... մէկ երկու գործածութեամբ պէտք ունին, ... համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի ... Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, ... պահելու համար կը բաւէ երեք չորս չորրորդ ... անգամ մը հեղուկէն գործածելու ... Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Միայն դէմքն և ձեռները լուալ ... զգուշութեամբ։

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է ... գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւակի թրջած սպունգ մը, և ուզուած ... յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա Պոհճաճեան քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 601

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Phn-Cie, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր յառաջ. ժ. Ը. Ե.	Երթալու տեղը	
Բշ. 21 2	Եր.	Օտեսա
Գշ. 22 3	5 Եր.	Աղեքսանդրիա
Դշ. 23 4	10 Առ.	Անատոլու
Դշ. 23 4	10 Առ.	Սեվաստաբոլ
Եշ. 24 5	2 Եր.	Օտեսա

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու։ 26

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

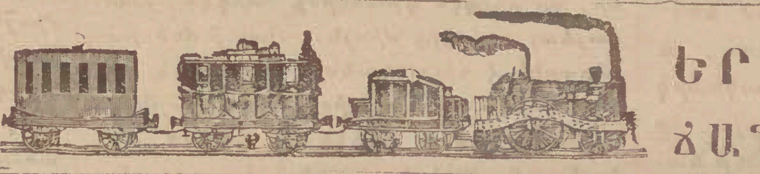

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼՈՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. ճեպ. Թ. 2 Բշ. Եշ.	Կուս. ճեպ. Թ. 4 Ամ. օր	Կուս. խառն Թ. 52 Ամ. օր
	Երեկոյ ժ. վ.	Երեկոյ ժ. վ.	Առ. ժ. վ.
Կ. Պոլիս ......մեկնում	7 20	8 15	7 50
Գում-գաբու			8 08
Եէտի-գուլէ			8 22
Մագրիգիւղ			8 39
Այաստեֆանոս			8 52
Քիւչիւք—Չէքմէճէ			9 03
Սբարթա—գուլէ			9 47
Հատըմքէօյ		9 46	10 23
Չաթալճա			11 06
Գապաքճէ	9 50	10 46	11 45
Սինէքլի			12 51
Չէրքէզքէօյ ժամանում		12 02	1 33
Չէրքէզքէօյ մեկնում		12 04	2 00
Չորլու	11 50	12 47	2 50
Մուրաթլը—Քէօբրէքլի			3 38
Սէիտլէր—Չիֆթլիք			4 09
Լիւլէ—Պուրկազ		2 19	4 49
	Էլ. առտ.		
Պապա—Էսքի	1 55	2 51	5 35
Հավսա—քէօյ			6 16
Ուզուն—Քէօբրիւ		3 57	7 05
Գուլէլի—Պուրկազ		4 18	7 47
Ուրլի			8 13
Ադրիանուպոլիս .....ժամ.	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ
			Կուս. խառն Թ. 122 բաց ի Եշ. Ե.
			Երեկոյ
Ադրիանուպոլիս .....մկ.	4 19	5 19	1 00
Գատըքէօյ			1 40
Մուսթաֆա բաշա ժմ.	5 15	6 15	2 18
Մուսթաֆա բաշա մկ.	5 20	6 30	2 33
Հարմանլը ժմ.	6 4	7 12	3 32
Հարմանլը մկ.			3 48
Թըրնովա-Սէյմէնլի ժամ.	6 9	7 27	4 20
		7 51	
			Կուս. խառն Թ. 124 բաց ի Եշ. Ե.
			Երեկոյ
Թըրնովա—Սէյմէնլի մկ.			4 45
Գայաճըք—Հասքէօյ		8 01	5 45
Եէնի—Մահալլէ		8 38	7 11
Բաքազըք		9 27	8 00
Գաթօնիցա—Սթանիմաք	8 32	9 53	8 35
		10 20	9 00
Ֆիլիպէ ժամ.	9 21	10 42	9 30
Ֆիլիպէ մկ.	9 31	11 2	10 50
Թաթար Բազարճըք		11 58	11 22
Սարամպէյ ժամ.		12 23	Դշ. Եշ.
Սարամպէյ մկ.		12 24	1 52
Պէլովա ժամ.	11 10	12 43	12 00
	Առ.	Երեկոյ	գիշեր
	Էլ. առտ.		Եշ. Եէր.
Սոֆիա ժամ.	3 18	4 29	5 30
Նիշ	8 20	10 04	
	Դշ. Եշ.		
Պէլկրատ	2 45	4 48	
Պուտապէշթ	10 05	1 25	
Վիեննա	3 15	7 15	
	Դշ. Եշ.		
Ըսկիւպ		1 49	
Սելանիկ		9 35	

Կառախումբ Կ. Պոլիս եկող	Արեւ. ճեպ. Թ. 1	Կուս. ճեպ. Թ. 3 Ամ. օր	Կուս. խառն Թ. 123 բաց ի Եշ. Ե.
	ժ. վ. Բշ. Եշ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Սելանիկ ...մեկնում		6 00	
Ըսկիւպ		1 49	
Վիեննա	8 25	00	
	Եշ. առտ.		
Պուտապէշթ	2 35	2 40	
Պէլկրատ	9 30	1 55	
Նիշ	3 20	5 44	Բշ. Եշ.
Սոֆիա	9 00	12 16	8 45
	Դշ. Եշ.		
	Առտ.	Երեկոյ	Առտ.
Պէլովա մեկ.	12 40	3 57	1 00
Սարամպէյ		4 15	1 30
Թաթար Բազարճըք		4 42	2 10
Ֆիլիպէ ժամ.	2 12	5 35	3 18
Ֆիլիպէ մեկ.	2 17	6 00	3 45
Գաթօնիցա—Սթանիմաք		6 21	4 10
Բաքազըք	3 08	6 47	4 54
Եէնի Մահալլէ		7 12	5 47
Գայաճըք—Հասքէօյ		8 01	7 10
Թըրնովա-Սէյմէնլի ժամ.	4 55	8 35	7 55
			Կուս. խառն. Թ. 121 Ամ. օր բաց ի Եշ. Ե.
			Առտ.
Թըրնովա—Սէյմէնլի մեկ.	5 00	8 42	8 42
Հարմանլը ժամ.	5 24	9 06	9 15
Հարմանլը մեկ.	5 29	9 21	9 35
Մուսթաֆա-փաշա ժմ.	6 10	10 02	10 33
Մուսթաֆա-փաշա մեկ.	6 15	10 17	10 53
Գատըքէօյ			11 32
Ադրիանուպոլիս ...ժամ.	7 09	11 13	12 10
			Երեկոյ
			Կուս. խառն. Թ. 51 Ամ. օր.
			Առտ.
Ադրիանուպոլիս ...մեկ.	7 14	11 25	6 25
Ուրլի			7 13
Գուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)		12 19	8 25
Ուզուն—Քէօբրիւ		12 38	8 59
Հավսա—Քէօյ			9 40
Պապա—Էսքի	9 36	1 50	10 33
Լիւլէ—Պուրկազ		2 18	11 10
Սէիտլէր—Չիֆթլիք			11 46
Մուրաթլը—Քէօբրէքլի			12 18
Չորլու		3 48	1 16
Չէրքէզքէօյ ժամ.	12 12	4 25	2 00
Չէրքէզքէօյ մեկ.	12 17	4 30	2 25
Սինէքլի			3 18
Գապաքճէ			4 09
Չաթալճա	1 57	6 11	4 50
Հատըմ—Քէօյ		6 47	5 51
Սբարթա—գուլէ			6 17
Քիւչիւք—Չէքմէճէ			7 06
Այաստեֆանոս			7 18
Մագրի—գիւղ			7 43
Եէտի—գուլէ			7 57
Գում—Գաբու			8 06
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժամ.	4 00	8 15	8 15
	Երեկոյ	Առտ.	Երեկոյ

Սոորագծեալ վայրկեանները գիշերուան ժամը կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան մինչեւ առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. Ե.) 64

15

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ՈՒՍՔԻՒՊ—ՍՊԷՖՉԷ

Կառախումբ Թ. 512/522 Սէլանիկէն ամեն օր	Առտ. ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիեննայէն ամեն օր	ժ. վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ...մեկ.	6 00	Վիեննա մեկ.	8 00
Թօբսին	6 33	Պուտապէշթ	2 40
Ամաթօվօ	7 10	Պէլկրատ	10 55
Քարասուլու	7 31	Նիշ	5 30
Կիւմէնճէ	7 41		Առտ.
Կէօրկէլի	3 17	Սպէֆչէ ...մեկ.	10 40
Միրովչէ	3 51	Պուգանօֆչէ	10 55
Սթրումիցա	9 00	Պուգօմչէ	11 23
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	9 32	Բրէշօվա	11 40
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	9 42	Թապանօֆչէ	12 03
Քրիվօլագ	10 27	Գումանօվա	12 37
Վէնէձիանօ—Կրատսկօ	11 06	Հաճիլար	1 13
Քէօբրիւլիւ ժմ.	11 53	Ուսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49
Քէօբրիւլիւ մկ.	12 03	Ուսքիւպ (Պիւֆէ) ժմ.	2 01
Զէլէնիքօ	12 51	Զէլէնիքօ	2 37
Ուսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	1 27	Քէօբրիւլիւ ժմ.	3 20
Ուսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49	Քէօբրիւլիւ մկ.	3 30
Հաճիլար	2 29	Վէնէձիանօ—Կրատսկօ	4 20
Գումանօվա	3 22	Քրիվօլագ	5 03
Թապանօֆչէ	3 53	Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	5 37
Բրէշօվա	4 21	Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	5 52
Պուգօմչէ	4 33	Սթրումիցա	6 26
Պուգանօֆչէ	4 57	Միրովչէ	6 38
Սպէֆչէ ժամ	5 10	Կէօրկէլի	7 19
	Երեկոյ	Կիւմէնճէ	7 51
Նիշ ժամ	9 40	Քարասուլու	8 01
Պէլկրատ	4 48	Ամաթօվօ	8 24
Պուտապէշթ	1 23	Թօբսին	9 01
Վիեննա	7 15	Սէլանիկ (Պիւֆէ)...ժմ.	9 35
			Երեկոյ

ԳԻԾ ՈՒՍԿԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Թ. 622 Ուսկիւպէն Բշ. Դշ. Ուր.	Առտ. ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 621 Միթրովիցայէն Դշ. Եշ. Շբ.	Առտ ժ. վ.
Ուսքիւպ (Պիւֆէ)...մեկ.	7 40	Միթրովիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Էլէշան	8 47	Վուչիթռն	7 47
Քարասանիք	9 42	Բրիշթինա	8 41
Վէրիզօվից	10 52	Լիբֆիան	9 36
Լիբլիան	11 45	Վէրիզօվից	10 37
Բրիշթինա	12 37	Քարասանիք	11 24
Վուչիթռն	1 23	Էլէշան	12 01
Միթրովիցա (Պիւֆէ) ժմ.	1 40	Ուսքիւպ (Պիւֆէ)...ժմ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կառախումբ Թ. 322 Կիր. Գշ. Ուր.	ժ. վ. Առտ.	Կառախումբ Թ. 321 Բշ. Դշ. Շբ.	ժ. վ. Առտ.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ։		Պուրկազ մեկ.	6 00
Սոֆիա-Պէլովայէն ժմ.	7 55	Եամպօլու ...մեկ.	11 10
Երեքշաբթի Ուրբաթ		Սիմէօ—Քէրմանլը	12 11
Սարամպէյէն ժմ. կիր.		Եէնի—Զաղրա	1 12
Կ. Պոլիս-Ա. Պոլիս Նժմ.	7 51	Րատնէ—Մահալլէսի	2 15
	Առտ.	Գարաբունար	3 16
Թըրնովա—Սէմէնլի մեկ.	8 24	Թըրնովա—Սէմէնլի ժամ.	3 50
Գարաբունար	9 08		Երեկոյ
Րատնէ—Մահալլէսի	10 14	Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ։	
Եէնի—Զաղրա	11 23	Պէլովա-Սոֆիայի մեկ. Երեքշաբթի Ուրբաթ	4 54
Սիմէօ—Քէրմանլը	12 21	Սարամպէյի մեկ. Բշ.	
Եամպօլու ...ժամ.	1 10	Ա. Պոլիս-Կ. Պոլսոյ մեկ.	8 42
Պուրկազ ժամ.	6 30		

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կառախումբ Թ. 222 Դշ. Եշ. Շբ.	ժ. վ. Երեկոյ	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	ժ. վ. Առտ.
Տէտէ—Աղաճ .....մեկ.	12 20	Ա. Պոլիս ....մեկ.	8 00
Ֆէրրէ	1 29	Ուրլի »	8 55
Պիտիքլի	2 33	Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	9 40
Սուֆլի	3 31	Տիմէթօքա	10 15
Տիմէթօքա	4 36	Սուֆլի	11 27
Գուլէլի—Պուրկազ	5 19	Պիտիքլի	12 20
Ուրլի »	5 46	Ֆէրրէ	1 21
Ա. Պոլիս ....ժամ.	6 40	Տէտէ—Աղաճ .....ժամ.	2 20
	Երեկոյ		կէս օր